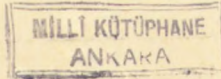

Adliye Ceridesi

T. C.

Adliye Vekilliği tarafından her ay
neşrolunur

Otuzikinci sene
3 üncü sayı

ANKARA
Yeni Cezaevi Matbaası
1941

İ Ç İ N D E K İ L E R

No.

Sahife No.

Adliye Vekâletinden tamim ve tebliğ edilen kanunî mütalâalar	149
7 Ceza infaz sistemi (Yazan: Sakıp Güran)	157
8 İtalyan hukukunda ve mukayeseli hukukta temmüd adlı yazının devamı (Çeviren: Avukat Dr. Şemseddin Talip)	162
9 Müruru zamana uğramış alacak için hapis hakkı. (Yazan: Dr. Nurullah Kunter)	174
Temyiz mahkemesi tevhidî içtihad kararları. .	186
Gaye Eylül 1940 tarihinde iki sene müddetlerini bilfiil ikmal eden hâkimlerin cedvelleri . .	193
Terfilerine halen kazaî ve inzibatî bir mani olmıyan hâkimlere mahsus cedvel	210

Mecmuaya bastırılmak istenen her yazı doğrudan doğruya Vekillîğe gönderilir. Mevzuu tamamlanmamış makaleler veya eserlerin neşrine başlanmaz. Her yazı 10 satırı geçmiyecek şekilde bir hülâsayı ihtiva etmelidir. Basılmıyan yazılar geri verilmez.

K A R A R N A M E L E R

Kararname No: 14911/2

İktisat Vekilliğinin gösterdiği lüzum üzerine, Milli Korunma kanununun 31 inci maddesinin ikinci fıkrasının verdiği salâhiyete istinaden ticarethane veya ikametgâhları İstanbulda bulunan komisyoncu, toptancı, yarı toptancı, depocu, emanetçi, nakliyatçı, müteahhit ve bankalar gibi tacir sıfatını haiz bilumum hakiki veya hükmi şahısların, memleketimizde yetişen her cins ve her nevi yapağları bir beyanname ile İstanbul Valiliğine bildirmeleri mecburiyetine dair olup Koordinasyon Heyeti Reisliğinin 6/12/940 tarih ve 1/594 sayılı tezkeresile teklif edilen ilişik 80 numaralı kararın meriyete konulması; İcra Vekilleri Heyetince 24/12/1940 tarihinde kabul olunmuştur. 24/12/1940

Başvekil	Adliye Vekili	Millî Müdafaa Vekili	REİSİCÜMHUR
Dr. R. SAYDAM	FETHİ OKYAR	S. ARIKAN	İSMET İNÖNÜ
Hariciye Vekili	Maliye Vekili	Maarif Vekili	Dahiliye Vekili
Ş. SARAÇOĞLU	F. AĞRALI	YÜCEL A. F. CEBESOY	FAYİK ÖZTRAK
Ş Shıhhat ve İctimaî M. V.		Gümrük ve İnhisarlar Vekili	İktisat Vekili
Dr. H. ALATAŞ		R. KARADENİZ	H. ÇAKIR
Münakalât Vekili		Ticaret Vekili	Ziraat Vekili
C. K. İNCEDAYI		M. ÖKMEN	M. ERKMEN

Karar sayısı: 80

Madde —1 — Milli Korunma kanununun 31 inci maddesinin ikinci fıkrasının ihtiva ettiği salâhiyete müsteniden ticarethane veya ikametgâhları İstanbulda bulunan ve ikinci maddede sayılan hakiki ve hükmi şahıslar ellerinde bulunan, kasap başından maada, memleketimizde yetişen bilumum yapağları, işbu kararnamenin resmî gazetede neşri günü-

165

nü takip eden beş gün içinde bir beyanname ile İstanbul Valisine bildirmeğe mecbur tutulmuşlardır.

Madde — 2 — Yukarıki maddeye tevfikân beyanname vermeğe mecbur tutulan şahıslar:

a) İhracatçı, komisyoncu, toptancı, yarı toptancı, depocu, emanetçi, nakliyatçı müteahhit ve bankalar gibi tacir sıfatını haiz bilumum hakiki ve hükmi şahıslardır.

b) Bu şahısların kendilerine veya ticarethanelerine aid olub da:

1 — Tasarrufları altında bulunan dükkân, mağaza, depo vesair bilumum mahallerde bulundurdıkları yapağılar ile rehin, teminat veya emanet olarak veya sair herhangi bir sebep ve suretle, başkalarının tasarrufları altında bulunan dükkân, mağaza, depo, antrepo, banka ardıyelerinde ve sair bilumum mahallerde bulundurdıkları yapağıları beyan edeceklerdir.

Madde — 3 — Ticarethane veya ikametgâhları İstanbul Vilâyet merkezinde bulunan hakiki ve hükmi şahısların İstanbul şehrinden başka şehir ve yerlerde bulundurdıkları yapağının da beyanı mecburidir. Keza işbu kararnamenin neşri tarihinde başkasına satılmış olduğu halde henüz teslim edilmemiş bulunan yapağılar satıcı tarafından, ve satın alındığı halde henüz tesellüm edilmemiş olan yapağılar da satın alan tarafından beyan edilecektir.

Madde — 4 — Beyannameye derci mecburi olan malûmat şunlardır:

a) Beyanname sahibinin, adı ve soyadı, ticarî ünvanı, ticaretinin nevi, ticarethanesinin ve şahsi ikametgâhının vazih adresi.

b) Yapağının nevi, cinsi, farik vasıfları ve bunlara göre ayrı ayrı miktarları.

c) Beyannameyi verenin beyannameye dercettiği yapağılara, mal sahibi, mürtehin, emanetçi, yediemin gibi hangi sıfatla malik veya zilyed olduğu .

d) Bu malların bulunduğu yerlerin; şehir, kasaba, cadde, sokak ve numara itibarile vazih surette beyanı.

e) Beyanname münderecatının hakikate tamamen muvafık olduğu beyanile tanzim tarihi ve imza.

Madde — 5 — Beyannameler işbu kararnamenin resmî gazetede neşri gününe aid malûmatı ihtiva edecektir.

Madde — 6 — Milli Korunma kanununun 31 inci maddesinin 2 inci fıkrası hükümlerine tevfikân İstanbul Valiliği tarafından beyannameler münderecatı hakkında istenecek her nevi malûmat evrak ve vesaikin alâkadar tarafından ibrazı mecburidir.

Madde — 7 — Milli Korunma kanununun 14 üncü maddesinin verdiği salâhiyete müsteniden, işbu kararnamenin neşri tarihinden önce memleket dahilindeki sanayi müesseselerinden her hangi birile tahriri mukavelenameye bağlanan yapağlar ile Türkiye Cümhuriyeti Ziraat Bankası emrinde bulunan yapağlar hariç, beyan edilen yapağlara değer fiyatı tediye edilerek satın alınmak üzere, hükümetçe el konmuştur.

Madde — 8 — Ondördüncü madde mucibince hükümet tarafından el konan yapağlar bu kararnamenin neşri tarihinden itibaren başkalarına satılmayıp mezkûr tarihten itibaren hükümete satılmış sayılır. Ancak beyannamelerin tevdi için verilmiş olan mehlın hitamından itibaren onbeş gün içinde İstanbul Valiliği yapağların satın alındığını tahriren eshabına bildirmedigi takdirde bu yapağlar serbest kalır.

Madde — 9 — Satın alınacak yapağların değer fiyatı Ticaret Vekâletince vazedilecek esaslar dairesinde takdir olunur.

Madde — 10 — İşbu kararname neşri tarihinden itibaren mer'idir.

Resmi Gazete No: 4698

Tarihi: 28 - 12 - 940

Kararname No: 14834/2

22/6/1940 tarih ve 2/13745 sayılı kararname ile yapılmış olan takyidat ve tasarrufattan Milli Müdafaa bütçesinin istisna edilmesine dair olup Koordinasyon Heyeti Reisliğinin 6/12/940 tarih ve 1 - 565 sayılı tezkeresile teklif edilen ilişik (81) numaralı kararın meriyete konulması; İcra Vekilleri Heyetince 9/12/940 tarihinde kabul olunmuştur. 9/12/940

REİSİCÜMHUR
İSMET İNÖNÜ

Başvekil	Adliye Vekili	Millî Müdafaa Vekili	Dahiliye Vekili
Dr. R. SAYDAM	FETHİ OKYAR	S. ARIKAN	FAYIK ÖZTRAK
Hariciye Vekili	Maliye Vekili	Maarif Vekili	Nafia Vekili
Ş. SARAÇOĞLU	F. AĞRALI	YÜCEL	A. F. CEBESÖY
İktisat Vekili	Sıhhat ve İçtimai Muavenet Vekili	Gümrük ve İnhisarlar Vekili	
H. ÇAKIR	Dr. H. ALATAŞ	R. KARADENİZ	
Ziraat Vekili	Münakalât Vekili	Ticaret Vekili	
M. ERKMEN	C. K. İNCEDAYI	M. ÖKMEN	

167

Karar sayısı: 81

1 — 16 İkinci kanun 1926 tarihli ve 713 numaralı kırtasiye kanununun sureti tatbikine mütedair olup 21/Şubat 1926 tarihli kararname ile tatbik mevkiine konulan talimatnamenin, 12 Temmuz 1931 tarih ve 11463 sayılı kararname ve bilâhare 6/11/1940 tarih ve 2/14638 numaralı kararname ile meriyete giren K/69 sayılı kararlar tadil olunan beşinci maddesi hükümleri ile vazedilen tahditten Millî Müdafaa Vekâleti kırtasiye bütçesi istisna edilmiştir.

2 — İşbu karar neşri tarihinden itibaren mer'idir.

Resmî Gazete No: 4685

Tarihi: 13 - 12 - 940

No :	Başlığı	Düster Tertip	Cilt	Sahife	Resmî Gazete No:
2/13745	Devlet devair ve müessesatında istihlâk edilen kâğıtlardan % 40 nisbetinde bir tasarruf yapılması hakkında Koordinasyon Heyetinin 33 numaralı kararının meriyetine D:	3	21	1737	4546

Kararname No: 14900/2

3780 sayılı Millî Korunma kanununun 26 ncı maddesine istinaden doğrudan doğruya müstahsilinden tütün mubayaası için Ticaret Vekâleti hesabına ve yerli tütünler Türk Anonim şirketi ve Türk tütün Limited şirketi namına 2,000,000 liraya kadar bir kredi tahsisine dair olup Koordinasyon Heyeti Reisliğinin 10/12/1940 tarih ve 1/580 sayılı tezkeresile teklif edilen ilişik 82 sayılı kararın mer'iyete konulması; İcra Vekilleri Heyetince 18/12/1940 tarihinde kabul olunmuştur. 18/12/1940

REİSİCÜMHUR
İSMET İNÖNÜ

Başvekil	Adliye Vekili	Millî Müdafaa Vekili	Dahiliye Vekili
Dr. R. SAYDAM	FETHİ OKYAR	S. ARIKAN	FAYIK ÖZTIRAK
Hariciye Vekili	Maliye Vekili	Maarif Vekili	Nafia Vekili
Ş. SARAÇOĞLU	F. AĞRALI	YÜCEL	A. F. CEBESOY
İktisad Vekili	Sıhhat ve İçtimâî Muavenet V.	Gümrük ve İnhisarlar V.	
H. ÇAKIR	Dr. H. ALATAŞ	R. KARADENİZ	
Ziraat Vekili	Münakalât Vekili	Ticaret Vekili	
M. ERKMEN	C. K. İNCEDAYI	M. ÖKMEN	

Karar sayısı: 82

1 — Doğrudan doğruya müstahsilinden tütün mubayaası için, 3780 sayılı Millî Korunma kanununun 26 ıncı maddesine müsteniden, Ticaret Vekâleti hesabına ve yerli tütünler Türk Anonim şirketi ve Türk tütün Limited şirketi namına 2,000,000 (İki milyon) liraya kadar bir kredi tahsis olunmuştur.

2 — İşbu karar neşri tarihinden itibaren mer'idir.

Resmî gazete No: 4694

Tarihi: 24/12/940

Kararname No: 149/1/2

3780 sayılı Millî Korunma kanununun 26 ıncı maddesine istinaden doğrudan doğruya müstahsilinden zeytin yağı mubayaası için Ticaret Vekâleti hesabına ve T. C. Ziraat Bankası namına 1,000,000 liraya kadar bir kredi tahsisine dair olup Koordinasyon Heyeti Reisliğinin 10/12/1940 tarih ve 1/581 sayılı tezkeresile teklif edilen ilişik 83 sayılı kararın meriyete konulması; İcra Vekilleri Heyetince 18/12/1940 tarihinde kabul olunmuştur.

18/12/1940

Başvekil	Adliye V.	Millî Müdafaa V.	REİSİ CÜMHUR İSMET İNÖNÜ
Dr. REFİK SAYDAM	FETHİ OKYAR	S. ARIKAN	Dahiliye Vekili FAİK ÖZTRAK
Hariciye Vekili	Maliye Vekili	Maarif Vekili	Nafıa Vekili
Ş. SARAÇOĞLU	F. AĞRALI	YÜCEL	A. F. CEBESÖY
İktisat Vekili	Sıhhat ve İçtimai M. V.		Gümrük ve İnhisarlar V.
H. ÇAKIR	Dr. H. ALATAŞ		R. KARADENİZ
Ziraat Vekili	Münakalat vekili		Ticaret Vekili
M. ERKMEN	C. K. İNCEDAYI		M. ÖKMEN

Karar sayısı: 83

1 — Doğrudan doğruya müstahsilinden zeytinyağı mubayaası için 3780 sayılı Milli Korunma kanununun 26 ıncı maddesine müsteniden Ticaret Vekâleti hesabına ve T.C. Ziraat Bankası namına 1.000.000 (bir milyon) liraya kadar bir kredi tahsis olunmuştur.

2 — İşbu karar neşri tarihinden itibaren mer'idir.

Resmî gazete No: 4694

Tarihi: 24/12/940

169

Kararname No:14902/2

3780. sayılı Milli Korunma kanununun 26 ıncı maddesine istinaden Hükümet namına Ticaret Vekâletince tesbit olunacak esaslar dahilinde azamî iki milyon liralık çuval, kanaviçe ve sicim mubayaa edip bunları, maliyet fiatına mutad ve zarurî masraf ve faizlerle % 2 nisbetinde bir komisyon ilâve eyleyerek, Ticaret Vekâletinin direktifleri dairesinde alâkadarlara tevzi etmek için T. C. Ziraat Bankasına mezuniyet verilmesine dair olup Koordinasyon Heyeti Reisliğinin 10/12 /940 tarih ve 1/582. sayı lı tezkeresile teklif edilen ilişik 84 sayılı kararın mer'iyete konulması; İcra Vekilleri Heyetince 18/12/1940 tarihinde kabul olunmuştur. 18/12/1940

REİSİCÜMHUR
İSMET İNÖNÜ

Başvekil Dr. R. SAYDAM	Adliye Vekili FETHİ OKYAR	Millî Müdaafa Vekili S. ARIKAN	Dahiliye Vekili FAYİK ÖZTRAK
Hariciye Vekili Ş. SARAÇOĞLU	Maliye Vekili F. AĞRALI	Maarif Vekili YÜCEL	Nafia vekili A. F. CEBESOY
İktisat Vekili H. ÇAKIR	Sihhat ve İctimaî Muavenet V. Dr. H. ALATAŞ	Gümrük ve İnhisarlar Vekili R. KARADENİZ	
Ziraat Vekili M. ERKMEN	Münakalât Vekili C.K. İNCEDAYI	Ticaret Vekili M. ÖKMEN	

Karar sayısı: 84

1 — Hükümet namına, Ticaret Vekâletince tesbit olunacak esaslar dahilinde, azamî iki milyon liralık çuval, kanaviçe ve sicim mubayaa edip bunları, maliyet fiatına mutad ve zarurî masraf ve faizlerle % 2 nisbetinde bir komisyon ilâve eyleyerek, Ticaret Vekâletinin direktifleri dairesinde alâkadarlara tevzi etmek için 3780 sayılı Milli Korunma kanununun 26 ıncı maddesindeki salâhiyete müsteniden, T.C. Ziraat Bankasına mezuniyet verilmiştir

2 — İşbu karar neşri tarihinden itibaren mer'idir.

Resmî gazete No: 4694

Tarihi: 24/12/940

Kararname No: 14912/2

19/11/1940 tarih ve 2/14703 sayılı kararnameye ektir:
İstimallerinde zaruret bulunan otomobiller hakkında olup Koordinasyon Heyeti Reisliğinin 16/12/940 tarih ve 1/594 sayılı tezkeresile teklif olunan ilişik 85 numaralı kararın meriyete konulması; İcra Vekilleri Heyetince 24/12/940 tarihinde kabul olunmuştur. 24/12/940

			REİSİCÜMHUR İSMET İNÖNÜ
Başvekil	Adliye Vekili	Milli Müdafaa V.	Dahiliye V.
Dr. R. SAYDAM	FETHİ OKYAR	S. ARIKAN	FAİK ÖZTRAK
Hariciye Vekili	Maliye Vekili	Maarif Vekili	Nafia Vekili
Ş. SARAÇOĞLU	F. AĞRALI	YÜCEL	A. F. CEBESÖY
İktisat Vekili	Sıhhat ve İç. M. V.		Gümrük ve İnhisarlar V.
H. ÇAKIR	Dr. H. ALATAŞ		R. KARADENİZ
Ziraat Vekili	Müakalat Vekili		Ticaret Vekili
M. ERKMEN	C. K. İNCEDAYI		M. ÖKMEN

Karar sayısı: 85

1 — 19/11/1940 tarihli ve 2/14703 sayılı kararname ile meriyet mevkiine giren K/75 sayılı kararın birinci maddesinin B. fıkarasının d bendine İst. H. 1006, H. 499, H 493, Karabük 16 ve 17 sayılı vasıtaları ilâve olunmuştur.

2 — K/75 sayılı kararın birinci maddesinin B. fıkrasının C. bendine şu fıkra ilâve olunmuştur: «Üçüncü umumî müfettişlik mintakasile Çatalca kazasında Devlete karşı tahkimat ve yol inşası taahhüdüne girişmiş bulunan müteahhitlerin servis otomobilleri» (Bu otomobillerin kullanılmasına lüzum olduğu alakadar vekâletlerce tasdik edilmek ve yalnız taahhüt edilen iş sahasında ve taahhüt müddetince kullanılmak şartile).

3 — K/75 in birinci maddesinin C fıkrasına atideki hüküm ilâve olunmuştur: (Şu kadarki bu kararnamenin neşri tarihinde memlekette bulundukları müddet on beş günü geçmiş olan ecnebi turistlere ait nakil vasıtalarının hududa kadar gitmesine müsaade olunur)

«Sahiplerinin harice azimetleri dolayısıyla ihracına alakadar makamlarca müsaade edilen nakil vasıtaları da hududa kadar sefer edebilirler».

4 — İşbu karar neşri tarihinden itibaren mer'idir.

Resmî Gazete No: 4697

Tarihi: 27 - 12 - 940

171

No :	Başlığı	Düster	T.	Cilt	Sahife	Resmî Gazete No:
2/14708	Benzin ve sair petrol müştakları ile müteharrik bulunan kara ve deniz nakil vasıtalarının seyrüseferlerinin tahdidi hakkındaki Koordinasyon Heyetinin 75 sayılı kararına dair.					4667

D Ü Z E L T M E

24/12/1940 tarih ve 4694 sayılı Resmî Gazetede münderiç 2/14900 numaralı kararname ile, Koordinasyon Heyetinin 82 sayılı kararı metinlerinde yazılı „yerli tütünler Türk Anonim şirketi” ibaresi „yerli ürünler Türk anonim şirketi”;

ve, 27/12/1940 tarih ve 4697 sayılı resmî Gazetede münderiç 2/14912 numaralı kararname ile Koordinasyon Heyetinin 85 sayılı kararının 2 inci fıkrasındaki „Üçüncü Umumî Müfettişlik” ibaresi de „İkinci umumî Müfettişlik” olarak düzeltilir.

Resmî Gazete No: 4704

Tarihi: 6 - 1 - 941

CEZA İNFAZ SİSTEMİMİZ

I

Yazan: Sakip GÜRAN

Bu yazımızda Türk ceza kanununun 11 inci maddesinde yazılı hürriyeti tahdid edici cezalardan ağır hapis ve hapisin infaz şekillerinden bahsedeceğiz.

Türk ceza kanununun 13 üncü maddesi ağır hapis ve 15 inci maddesi hapis cezalarının infaz şekillerini tarif ediyor. Bu cezaların infazında kanunumuz «tedrici serbesti sistemi — Systême progressif» ni kabul etmiş ve ağır hapis cezasının infazını dört devreye tâbi tutulmuştur. Hapis cezasında birinci devreye ait hükümler müstesna olmak üzere 13 üncü maddenin diğer hükümleri tamamen tatbik olunur.

Birinci devrede mahkûm geceli gündüzlü yalnız olarak bir hücrede bırakılır. Bu devre müddeti, bir aydan aşağı ve altı aydan yukarı olmak üzere cezanın yirmide birinden ibarettir.

İkinci devrede mahkûm yalnız geceleri tecrit edilir. Bu devre, mahkûm mavkuf kalmışsa bu müddet ile hücrede kaldığı müddet çıkarıldıkdan sonra geri kalanın altıda biridir.

Üçüncü devrede, kanun mahkûmun tecrit de edilebileceğini bildirerek, tecrit edilmemenin asıl olduğunu göstermiştir. Tatbikatta bu devre tamamen «birlikte» infaz olunur. Müddet, mevkufiyet müddetile birinci ve ikinci devrelerde geçen müddet tenzil edildikten sonra geri kalanın üçte biridir. Bu devrede geçen her üç gün dört gün mahkûmiyete karşılık olarak hesap edilir. Ancak ikinci devreyi bitiren mahkûmler arasında teşkil edilen yol, inşaat ve maden ekiplerinde çalışanların her günü iki günlük mahkûmiyete karşılık olarak sayılır.

Dördüncü devrenin infaz şekli hakkında kanunda bir kayıt yoktur. Müddet, ilk üç devre hesaplarından geri kalanıdır.

Müebbet ağır hapis cezası, bu sistemin tatbikinde, 36 sene üzerinden ve muvakkat ağır hapis cezasının tâbi olduğu şartlara göre infaz edilir. Ancak ikinci ve üçüncü devrelerdeki müddetler 36 senenin altıda ve üçte biridir.

Bu sistemde bütün bu avantajlardan maada mahkûma bir de «meş-

ruten tahliye talebi» hakkı bahşedilmiştir. Dördüncü devreye geçen mahkûm kanunen muayyen bir müddet bu devrede kaldıktan sonra meşruten tahliyesini talep edebilir.

Hiç bir ceza evimizin böyle bir infaz sistemi tatbikine müsait bulunmaması ve mahkûmu hücre hapisine de tâbi tutan hürriyeti tahdit edici cezaların infazına elverişli ceza evleri yaptırılması nihayet bir zaman mes'elesi olması sebebiyle birinci ve ikinci devrelerin infazına mütedair kanun hükümleri, yeni ceza evleri kuruldukça peyderpey tatbik edilmek üzere, 3038 numaralı kanunla geri bırakıldı. Mezkûr kanunun muvakkat A bendi şu hükmü vazetmiştir:

“13 üncü madde ile 15 inci maddede yazılı cezaların çekirme usulüne ait hükümler yeni ceza evleri kuruldukça peyderpey tatbik olunur”

Şimdiye kadar böyle bir «yeni ceza evi» tesisine imkân bulunamamıştır. 3038 numaralı kanun «yeni ceza evi» tabirile ağır hapis ve hapis cezalarının, Türk ceza kanununun 13 ve 15 inci maddelerinde yazılı şekilde, devre usulüne tevfi kan infazına elverişli bir ceza evine işaret etmiştir. Yani her devrenin, kanun hükümlerine göre, tatbikine müsait, hücreleri mevcut bir ceza evi.

Yazımızda ağır hapis ve hapis cezalarının yukarda kısaca izah edilen şekilde infazını son telâkki ve nazariyelere göre münakaşa etmiyerek bu gün için birinci ve ikinci devrelerin tatbikine imkân bulunamamakta olduğunu söylemekle iktifa edeceğiz.

3038 numaralı kanunun muvakkat A bendi tatbikattaki müşkülâtı bertaraf eden bu hükmü vazederken aynı kanunun muvakkat B bendi de ağır hapis ve hapis cezalarının kısmen olsun 13 ve 15 inci maddeler ahkâmına tevfi kan infazına imkân vermektedir:

«Şimdiki ceza evlerinde mahkûmiyet müddetlerinin bir kısmını iyi hal ile geçirmiş olup da Vekâletçe tesbit edilecek yaş, meslek ve kabiliyette olan ve yine Vekâletçe tayin olunacak suçların failleri iş esası üzerine kurularak açılmış ve açılacak olan ceza evlerine sevklerinde 13 üncü maddede gösterilen üçüncü ve dördüncü devreler şeraitine konularak o devrenin veya devrelerin bütün hak ve imtiyazlarından istifade ettirilebilecekleri gibi 16 inci madde hükmünden de müstefit olurlar»

Bu suretle kanun ağır hapis ve hapis cezalarının «müşterek hapis sistemi — Systême commun» tatbik olunan şimdiki ceza evlerinde infazına imkân verdiği gibi bu cezaların kısmen 13 ve 15 inci maddeler ahkâmı tatbik edilen iş esası üzerine müesses ceza evlerinde de infaz olunabileceğini zikretmiş ve şimdiki ceza evlerinin peyderpey «yeni ceza evleri» ne inkilâp edeceğine işaret etmiştir. Aynı zamanda kanun bu

gün, ağır hapis ve hapis cezalarını her biri ayrı bir infaz şekline tâbi tutan üç nevi ceza evi tanımaktadır:

I — Şimdiki ceza evleri

II — İş esası üzerine müesses ceza evleri

III — Yeni ceza evleri

I — Şimdiki ceza evleri

Bu ceza evlerine tatbikatta «eski ceza evleri» diyoruz. Buralarda her nevi hürriyeti tahdit edici ceza aynı usule, «müşterek hapis sistemi — *Système commun*» ne tâbidir ve infazda her şeyden evvel nazara alınan cihet mahkûmiyet müddetidir. Suçlu ağır hapse, hapise hatta hafif hapise mahkûm bulunsun, infazda bir değişiklik yoktur. Ceza aynı mahalde ve aynı şartlar altında birlikte çektilir.

Yeni yapılan ve yaptırılmakta olanlar istisna edilirse bu ceza evlerinin hemen hiç biri ceza evi olarak inşa edilmemiştir. Bilâhara ceza evi ittihaz edilmiş bulunan bu binaların çoğu metruk mektep, medrese ve eşhasa ait olup kira ile tutulan ebniyeden ibarettir.

II — İş esası üzerine müesses ceza evleri

Bu ceza evleri iş esası üzerine kurulmakta ve 3500 sayılı kanuna tevfikân verilen mütedavil sermaye ile idare edilmekte ve bu itibarla hükmi şahsiyeti haiz bulunmaktadırlar.

İş esası üzerine müesses ceza evlerine, kanunen, şimdiki ceza evlerinde mahkûmiyet müddetlerinin bir kısmını eyi hal ile geçirmiş olan ve Adliye Vekâletince tayin edilen evsafa bulunan mahkûmlar sevk olunur. Bu vasıflar yaş, meslek ve kabiliyet ve suç nevine göre tesbit edilmiştir. Şu halde mahkûm evvel emirde, her halde eski ceza evine alınacaktır. Burada mahkûmiyetinin bir kısmını eyi hal ile geçirdikten sonra, matlup evsaf ve şeraiti haiz ise iş esası üzerine müesses ceza evlerine alınabilirler. Bu ceza evlerine alınan mahkûmlar üçüncü devre şeraitine konulur. Yani birinci ve ikinci devreleri geçirmiş addolunur ve üçüncü, dördüncü devrelerin bütün hak ve imtiyazlarından istifade ettirililer.

Eski ceza evinde geçmesi icap eden müddet mahkûmiyetin asgarî altında biridir. Bu müddetin iyi hal ile geçmesi lâzımdır. İyi hali, ceza evi komisyonu tesbit eder. Mahkûmun seçime takaddüm eden iki sene zarfında inzibati ceza görmemiş olması da şarttır.

Kanunun verdiği salâhiyete müsteniden Adliye Vekâletince yaş, meslek ve kabiliyet ve suç nevi esaslarına göre tesbit edilen vasıflar şunlardır:

A — 18 yaşından aşağı 50 yaşından yukarı olmamak

B — Devlet aleyhine işlenmiş bir suçun faili bulunmamak

175

C — İş esası üzerine müesses ceza evlerindeki işleri görmeğe bedeni kabiliyeti olmak ve sihhî durumu bu ceza evlerinde çalışmağa müsait bulunmak

Bunlardan başka mütebaki ceza miktarının iki seneden az olmaması da nazara alınmaktadır.

Eski ceza evlerinde bu şartları haiz bulunan mahkûmlar hakkında tanzim edilen fişler her ay muntazaman Adliye Vekâletine gönderilir. Bu fişler ceza ve tevkif evleri umum müdürlüğünde toplanır ve mahkûmlar ihtiyaca göre iş esası üzerinde müesses ceza evlerine sevkolunurlar.

Halen mevcut «iş esası üzerine müesses ceza evleri» şunlardır:

1 — İmralı yeni ceza evi. Marmarada İmralı adası üstünde tesis edilmiş olan bu ceza evinde ziraat, balıkçılık, dokumacılık, tavukçuluk, koyunculuk gibi mütenevvi işler vardır. Bu günkü mahkûm kadrosu bine yakındır.

2 — Ankara matbaa yeni ceza evi. Bu ceza evi bu gün Ankaranın belli başlı matbaalarından biri olmuştur. Mahkûm kadrosu yüz yirmidir.

3 — Zonguldak maden yeni ceza evi. Bu ceza evi mahkûmları Zonguldakta muhtelif kömür madeni ocaklarında çalışırlar. Mahkûm kadrosu altı yüz ellidir.

4 — Isparta yeni ceza evi. Bu ceza evindeki iş halıcılıktır. Müessesenin bu günkü mahkûm kadrosu yüz yirmi beştir.

5 — Ankara inşaat yeni ceza evi. Bu ceza evindeki mahkûmlar bilhassa ceza evleri inşaatında çalışırlar. Müessesenin merkezi Ankarada olmakla beraber mahkûmlar ekipler halinde inşaat mahallinde yerleşir. Mahkûm kadrosu iki yüz yirmi beştir.

6 — Karabük yeni ceza evi. Bu ceza evi mahkûmları Karabük demir ve çelik fabrikalarında çalışırlar. Bu günkü mahkûm kadrosu iki yüz yetmiş beştir.

Bunlardan başka «Nafia işleri yeni ceza evi» adile iş esası üzerine müesses diğer bir ceza evinin tesisi hazırlıklarına başlanmıştır.

III — Yeni ceza evleri

Yukarda söylediğimiz gibi halen tesis edilmiş bir «yeni ceza evi» mevcut değildir. Tatbikatta «yeni ceza evi» denilen ceza evleri 3038 numaralı kanunun muvakkat A bendinde yazılı «yeni ceza evleri» nden madut olmayıp mezkûr kanunun muvakkat B bendinde yazılı mahiyette, ancak üçüncü ve dördüncü devrelerin tatbikine elverişli, iş esası üzerine müesses ceza evlerinden ibarettir.

Hürriyeti tahdit edici cezaların her halde muayyen bir infaz esasına bağlanması ve cezanın sistemsiz bir şekilde infaz edilmemesi icap eder.

Her ne kadar tedrici serbesti sisteminde mahkûmlar bazı tasniflere tâbi tutulur ve haklarında karaktere, suçun nev'ine ve ikâi şekline göre farklı muameleler tatbik edilirse de şüphesiz ki bu, cezanın muhtelif surette infazı demek değildir. Bilhassa İngiliz sisteminde olduğu gibi mahkûmların bir kaç sınıfa tefriki ve devreler müddetinin daima tehalûf etmesi aynı bir infaz şeklinin muhtelif tezahürlerinden ibarettir ve bu lâzımdır da. Netekim bizim sistemimizde de bazı suç faillerinin devre istifadeleri azaltılmıştır. Devletin şahsiyetine karşı, devlet kuvvetleri ve devlet idaresi aleyhine işlenen suçların, yağma, yol kesme ve adam kaldırma suçlarının failleri üçüncü devredeki fazla sayılmadan istifade etmeyip ancak dördüncü devrede kazanılan hakkın yarısı nisbetinde istifade eder ve ondan sonra meşruten tahliyelerini istiyebilirler. Bundan başka adam öldürme suçunun veyahut Türk ceza kanununun 493 üncü maddesinde yazılı şekilde işlenen hırsızlık suçunun mükerriri olanlar alelittâk fazla sayılmadan asıl istifadenin yarısı nisbetinde hak kazandıkları nazara alınır ve meşruten tahliye için müruru gereken müddet o suretle hesap olunur. Müterakki infaz sistemlerinde mahkûm daima bir müşahede devresinden geçirilir. Bu müşahede muayyen bir sistemin o mahkûm hakkındaki tatbik derecesini tesbite yarar. Halbuki hürriyeti bağlayıcı cezaların gayri muayyen şekillerde infazı ve bunun biraz da tesadüfe bırakılması mahzurdan salim olamaz.

Mamafih bizde iş esası üzerine müesses ceza evlerinin kadroları ve adetleri tezyit olunmaktadır. Öyle ki eski ceza evlerinde matlûp vasıf ve şartları haiz olan her mahkûmun bu ceza evlerine alınabileceği zaman uzak değildir. Bu infaz müesseselerinde gerek iş faaliyeti ve gerek infaz sistemi bakımından dikkate şayan neticeler alınmış ve ilmi hapishaneciliğin tatbikine imkân bulunmuştur.

Ancak, şu cihet bilhassa kayda değer ki: İyi bir infaz sistemi tatbiki her şeyden evvel bu işe elverişli muntazam ceza evlerinin ve muktedir personellerin mevcudiyetine vabestedir. Aksi takdirce bu sahadaki mesai arzu ve temennilerden başka bir netice vermez.

Eski ceza evlerimizin fena vaziyeti, birinci ve ikinci devrelerin tatbikine müsait, hücre teşkilâtını ihtiva eden ceza evlerinin mevcut olması sebebiyle bu gün için bir zaruret hali arzeden bu infaz şeklinin değişerek zamanla tekâmül edeceği muhakkaktır. Memleketimizde mazisi pek kısa olan infaz ilminin, halen mevcut imkânlarla göre, tatbikattaki semereli neticeleri memnuniyetle müşahade edilmektedir. Bunlar muayyen, müstakar ve müterakki bir infaz sisteminin yolu üstünde bulunduğumuzu göstermeğe kâfi gelir.

İtalyan hukukunda ve mukayeseli hukukta

TEAMMÜD [*]

Tercüme eden :

Avukat Dr. Şemsettin TALİB

Yazan :

Dr. CARMELA MOLLICA

Ş. — 5. Teammüd ve diğer ruhî haller

Doktrin, taammüdün diğer ruhî hallerle kabili -telif olup olmadığı meselesi üzerinde çok çalışmış, uğraşmıştır. Klâsik Mektep ile [35], ağırlaştırıcı sebebin esaslı vasıf ve şartının sâkinlik ve soğuk kanlılık olduğunu son zamanlarda iddia etmiş olan müellifler, teammüd ile tahrik kabili-telif olduğunu reddetmişlerdir. Sâkinlik şartına karşı mücadele edildiği zaman aksi fikir ileri sürüldü ve bu, gerek ruhî bakımdan (Ferri), gerek hukukî bakımdan müdafaa edildi; çünkü kanun, soğuk kanlılıkla teammüd, ve sıcak kanlılıkla teammüd diye bir tefrik yapamayacağı gibi (Impallomeni) tahrik gibi hafifletici bir sebebin istinad ettiği sübjektif, dahili sebeblerle, ağırlatıcı sebebin temelini teşkil eden içtimai heyecan ve maktulün kendisini müdafaa imkânlarının daha az olması gibi objektif sebebler arasında da bir mübayenet mevcut değildir (Longhi).

*
* *

Kısmî akıl bozukluğuna gelince, telif kabiliyetinin gerek reddi gerek kabulü suretile [36], veya *frigido pacatoque animo* gibi gayrikâfi noktalarda, veyahut da, aynı zamanda daha fazla veya daha az olmayacağı, veyahut teammüden hareket etmenin ağırlığının yarı-deli bir kimseye atfedilmeyeceği iddiası gibi ekseriya yanlış mütalâalardan hareket edildi.

Buna cevap olarak, sâkinlik ve soğuk kanlılığın, ağırlaştırıcı sebebin esaslı şartı olmadığı, kastın aynı zamanda fazla veya daha az olması lâ-

[*] Başî Adliye ceridesi 1941 sayı 2 sahife 96 dadır.

[35] Cerrara, Programma, I, § 784. Alimena, Altavilla Civoli, Conti, Del Giudice Del Vecchio, Longo, Paoli Puglia, Vico gibi müellifler aynı fikirdedirler. Costa, Ferri, Florian, Impallomeni, Longhi, Mancini, Manzini, Saltelli gibi müellifler de muhalif fikirdedirler.

[36] Alimena, Florian, Longo, Manzini, Paoli. ve s. bunu in-âr ve reddediyorlar; Civoli, Civilelani, Impallomeni, Saltelli, Vico ise kabul ediyorlar.

zım gelmediği, sadece, yarı - deliler için derpiş edilmiş olan vasat dereceden fazla olmasının kâfi olduğu, câninin tehlikeliliği meselesinin manevi mesuliyet meselesile karıştırılmaması icab ettiği (çünkü bu takdirde teammüdün yalnız yarı - deli için değil, aynı zamanda deli için de kabulü gibi gayrı - mantiki bir şey yapılmış olacaktır) söylenildi. İtalyan kanunları, akıl hastasının teammüdünün mücerred münasebetini derpiş ediyor. Fakat daima müşahhas münasebete tesadüf edilemez. Yeni, iki ruhi hâlin telif kabiliyeti, fiili sahada reddedilse bile, hukuki sahada daima kabul edilmesi lâzımdır. Binaenaleyh, meselenin mücerred bir umumi sureti - halli mevcut olmadığından, müşahhas hâlde, fiili bir meseleye inhisar eder. [37]

Teammmüdün sarhoşlukla beraber bulunup bulunamayacağı gibi daha az mühim bir mesele evvelki mesele için takib edilmiş olan kriteriuma göre kabul veya reddedilmiştir.

Şarta bağlı teammüde gelince, bu, pasif süjenin muayyen bir şeyi yapıp yapmayacağı meselesine bağlı olan bir teammüd şeklidir. Fakat, Ferri'ye göre bir hâl ve vak'aya bağlı olan karar henüz tam ve hakiki bir teammüd değildir, sadece cinayete karşı bir meyilden ibarettir.

§ 6. — Zanardelli Kanununda teammüd

İtalyanın ilk ceza kanununun hazırlanması ve meydana getirilmesi için yapılan projeler, münakaşalar ve siyasi hâdiseler 25 sene sürdü. Diğer cihetten bu kanun ilmin hemen hemen son varış noktası addedildi [38].

Gözden geçirmekte olduğumuz mesele, halli en güç olanlardan biri gibi göründü. İbtida teammüdün tarifi yapılmak istenildi ve ruhi kriterium gözönünde tutuldu. Az zaman sonra yerini ideolojik kriteriuma terketti fakat 1875'de yeniden ortaya çıktı. Umumiyetle denebilir ki, 1870' den 1876' ya kadar, daima tarifler hazırlayarak, aynı noktada

[37] T. Delogu, Annali di Diritto e Procedura Penale, IV, sayı II, 1935, s. 121.

[38] Bir tek kanunun kabulü hususunda Parlementonun ilk kararı (18.5.1860) üzerine, 1863' te teşekkül eden Conforti komisyonu bu baktaki tetkiklerine başladı ve bilâhère De Falco tarafından devam edildi (1864). Mumaileyhin hazırladığı lâyiha 1868 ve 1870 Projelerine faydeli oldu. De Falco ile Vigliani bu hususta mesai sarfettiler ve bu sonuncusunun Projesi 1875' te Ayan Meclisi tarafından kabul edildi Mancini'nin bir Projesi Parlamento tarafından 1877' de kabul edildi. 1883'te Zanardelli' ye ve Salvelli, Pessinan, Taiani' ye talih yardım etmedi. Zanardelli yeniden nazırlığa tayin edilince, Projeyi tekrar işletti, 22.XI. 1887 tarihinde Meclise tevdi etti, 22.XI. 1888 tarihinde kabul ve neşredildi. 1889 Martında katî metnin yazılması işi yapıldı, 30. VI. 1889 tarihinde tasdik edildi ve aynı sene içinde mevkiî meriyete girdi.

kalındı. 1876'da, bir tarif yapmak suretile mesuliyeti mucib olacak beyanatta bulunmaktansa, böyle bir teşebbüste bulunmamanın daha münasib olup olmayacağı münakaşa edildi.

Mancini muhafazakâr tezi temsil ediyordu. Conforti isa ilga tarafdarı idi. 1853 tarihli Toscana kanununun mükemmel tecrübeleri gözönünde tutularak ikinci şık tefevvuk etti. Zanardelli 1883'de bir tarif yapmadı; aynı surette projeler de 1883 ile 1887 arasında tedkik edildiler ve tekrar yapıldılar.

Bu aralık, ağırlaştırıcı sebebe karşı aksi bir cereyan yer bulmağa başlayordu, fakat bunun mefhumu katiyetle tayin ve tesbit edilemiyordu. Gerek teammüdü derpiş lüzumu hakkında gerekse onu tarif etmemenin ve derecelere tefrik etmemenin münasib olacağına dair umumî bir anlaşmaya varıldı. Krala verilen raporda „hakiki ve öz mefhum herkesin zihninde ve halk vicdanında kökleşmiştir,“ deniliyordu; aynı rapor, jüri heyetine teveccüh ederek; „ağırlatıcı sebep mantık üzerinde nekadâr hâkim olursa o derecede kendi ruhi şeklini vicdanlara kendi kendiliğinden, tabii bir şekilde, gösterir“ diyordu. Relator, teammüden öldüren kimsenin tarifini aşağı yukarı şu şekilde veriyor: „Teammüden öldüren kimse, sefil bir duygusuzluk eçinde bulunan, biâmân bir surette karar veren, en ibtidai bir muaşeret duygusunu duymayan kimsedir; öyle ki, böyle bir katil fiilini teammüden yapılmış addetmek lüzumu doğmaktadır“. Kapıdan koğulan „*frigido pacatogue animo*“, tabir caizse, pençereden giriyor ve tekrar, içtimai endişenin ve tehlikenin sebebini, ve ağırlatıcı sebebin ahlâkî ve hukukî temelini teşkil ediyor. Diğer cihetten, şarihlerin ekserisi, Zanardelli kanununun bu kriteriumlardan bazılarını reddederek birini veya diğerini kabul etmek istemediğini, bilâkis her üç klâsik kriteriumu (ruhi, kronolojik, fikri kriteriumları) ve ayrıca, o zamanlar yeni olan, âmillerin umumî mahiyeti kriteriumunu kabul ettiğini iddia ediyorlar.

Tabii meselenin teşrii sahada halli mümkün olmadı, çünkü teammüd mefhumu ilmî bir tekâmül safhasında bulunuyordu [39].

*
* *

Sardenya kanunu zamanından 1889 senesine kadar adliye tefsirlerinde esas bakımından bir müşabehet ve ittirad müşahede edilmişti, çünkü, Adli organların ayrılamadıkları bir tarif mevcuddu.

Zanardeli Kanunu ile, hükümlerde az çok mübayenat ve ihtilâfa tesadüf edildi. Hâkimlerin işi, daha güç değilse de, daha nazik bir hâl al-

[39] Lucchini, tedkik komisyonu celselerinin 30 uncu zaptında.

dı, çünkü bunlar, ağırlatıcı sebebin hududlarını tayin ve bu hususta karar vermek için kendi ilim ve tecrübelerinden istifade etmek mecburiyetinde kaldılar.

Teammüdün tahrik ile telif imkânı daima red ve inkâr edildi; bilâkis kısmî akıl bozukluğu ile beraber bulunabilmesi umumiyetle kabul edildi. Teammüdün pusu ile, hiyanet ile, adam öldürmesi için birini koyma fiili ile olan münasebetleri hususunda, ve teammüdle hareket eden ruhun kabili intikal olup olmadığı keyfiyeti hakkında ihtilâf baki kaldı.

§. 7. — Yeni İtalyan Ceza Kanununun hazırlanması.

Ferri projesi (1921). — Müsbet Mektep teammüdü, cezai adaletin merkezi-sikletini cinayet unsurundan alıp cânî unsuru üzerinde temerküz ettiren kendi sisteminde tanzim ve tertib etmek istedi. Ve vaziyetleri altüst etti. Üç klâsik kriteriumu reddetti ve eski tipteki teammüd mefhumunun kaldırılmasını istedi: onun yerine, cinayet sebeplerinin başlı başına ruhi davranışlar gibi telakki edilmesini tenkid ederek, cinayetin iyice hesap edilerek hazırlanması, zaman mekân, vasıtalar, tuzak ve hile ile tatbik ve s. gibi objektif ve binaenaleyh tayin ve tesbit edilebilecek bir mahiyette olan unsurların nazarı itibara alınmasını istedi. Böylece müesseseye (artık bundan ne kalmış isel) daha emin teşrii bir temel verilme ve bu suretle ağırlatıcı sebep meselesini yalnız kan suçlarına inhisar ettirmek gibi bir hata da tashih edilmek istenildi.

Rocco projesi (1927—1930). — 1927 senesi projesi [40] ağırlatıcı sebebi kaldırıyordu, fakat 62 inci maddesile (1 inci ve 2 inci fıkraları) sebeplerin ve icra yollarının takdiri mecburiyetini koymuştu. Sebeplerin takdiri rubî kriteriumun mukabili sayılabılırdi; diğer kriteriumlar ise (bilhassa kronolojik kriterium) zikredilen yol ve şekillerde tekrar ortaya çıkıyorlardı.

Daha başlangıçta teceddüd taraftarları ile (Appiani, Gregori, Manzini, Massari,) anane taraftarları arasında bir ihtilâf peydah oldu, ve bu sonun-

[40] İlk proje nazır Rocco ile diğer kıymetli hukukçular tarafından hazırlandı. Adliye makamları, barolar erkân ve mensubini ve birçok hukuk âlimleri bu babdaki fikirlerini söyledikten sonra, Appiani komisyonu nihâî projeyi hazırladı, bu da, Parlamento komisyonu tarafından tekrar gözden geçirildikten sonra katî metin hâline konuldu.

Adliye Ceridesi

32 inci sene sayı : 3

F : 2

181

cuların bazıları, bir tarifi bile yapılmasını lüzumlu gördüler. Katı ve nihai projeye geçilmek için yapılan mesai esnasında, ağırlatıcı sebebin umumi kısma ithal edilmesi fikri bertaraf edildi. Tamamile sübjektif olan bu hâl ancak opjektif hâllere istinaden mümkün ve muhtemel olabilir. Bu tenkid karşısında üniter mefhum mukavemet edemedi ve o şekilde terkedildi. Teammüd hususunda, öz ve esasın muhafazasına çalışıldı ve tahkik ve tesbit edilecek hâller meselesinin tāmikine gidildi ki bu hâllerde 65 inci maddede şöyle derpiş edilmiş bulunmaktadır :

- 1) menfur veya ehemmiyetsiz sebebler için suçu işlemiş olmak ;
- 2) suçu, başka bir suç işlemek veya gizlemek için yapmış olmak ;
- 3) işkence ve zulum yapmış olmak ;
- 4) âmme müdafaasını ve hususî müdafaayı müşkilleştirecek surette zaman, mekân ve şahıs vaziyetlerinden istifade etmiş olmak.

* *

Üçüncü tâli komisyonda bariz bir surette tezahür eden teceddüdcü tez ile mahâfazakâr tez arasındaki ziddiyet, parlamento komiyonunun umumi toplantısında daha hâd bir şekil aldı [41]. Eski hukukî müesseselere lehinde en derin müşahedeler De Marsico [42] tarafından yapıldı ki, mumailehy, gördüğümüz gibi, bir tarif yapılmasını da teklif etti. Reis d'Amlio, tarifi yapılmamış bütün müesseselerin ilgası lâzımgelse, hilenin, kusurun, cinayet ile kabahat arasındaki farkın da kaldırılacağı mülâhazasını dermeyeran etti; bunun üzerine ağırlatıcı sebep müessesesi yeniden konuldu, fakat bunun bir tarifi yapılmadı.

Yeni kanunun hazırlanması esnasında, 1889 kanunundan evvel yapılmış olan muhtelif projeler zamanında vaki olan hâdiselerden gayri hiçbir şey zuhur etmedi. Yalnız Zanardelli kanunu zamanında münasakalar tariften ve bünye âmillerinden başladılar. Ve en sonda da, bizzat ağırlaştırıcı sebebin münasib olup olmadığına tereddüt edildi. Zamanımızda mesele, âdeta alt-üst edilmiş bir halde ortaya çıkıyor. Teammüd mefhumunun henüz ilmi bir tekâmül safhasında bulunduğu ve bu sebeble son vazii kanununun da, doktrin tariften ittifakla tesbit edilmemiş olan bir mefhumu tariften çekinmiş olduğu mülâhazası dermeyeran edilebilir.

[41] Yeni bir ceza kanunu projesi hakkında fikrini beyana davet edilmiş olan parlamento komisyonun mukarreratına bak. Roma, Tipografia del Senato, 1930.

[42] Mumailehy, bir hukuk müessesesinin ilgası icab ettiği zaman, bunun, güçlükler ve ihtilaflar sebeble değil, ancak ilmin terakkileri dolayısıyla vaki olması lâzım geleceğini söyler; bütün teammüd mefhumunu yalnız menfur sebeblerden, veya muhtelif şeraitten istifade edilmiş olma keyfiyetinden ibaret olmadığı mülâhazasını dermeyeran etti; bu muhtelif şartlar suçlunun önüne çıkarılardır, halbuki bunlar, teammüden yapılan cinayette, evelden hazırlanırlar.

Krala verilen raporda, kanunu şerh ve tefsir edecekleri, bir tarifi yapılmış olmayan ağırlaştırıcı sebep mefhumunun tayinine yarayacak mümkün mertebe fazla unsurlar vermeğe çalışıldı, ki bu ağırlaştırıcı sebep „cinaî hareketlerin ekserisinde mevcut ve mutad olan o teemmül derecesine bir *quid pluris* ilâve eder (yani teemmülden biraz fazla bir şey, cinayeti daha kuvvetle düşünmek ve tasarlamak). Raporda, bir karar, aradan zaman geçmiş olması, davamlı bir teemmül gibi unsurların mevcut olması isteniliyordu. Bütün bunlar Saltelli De Falco şerhinde teyid edilmektedir. [43] Bu şerhte teammüd hakkında, „bir teemmülle birlikte bulunan cinayet niyetidir ki, bu teemmül dolayısıyla bu niyet devamlı bir surette ve ısrarla baki kalıyor” denilmektedir. Niyet ile fiil arasında geçen müddet, elzem bir muhtevayı teşkil ediyor. Biz bu tefsirden uzaklaşarak, teammülün devamı keyfiyetinin çok mühim olduğu kanatındayız; fakat biz bunun yalnız hârici ve şekli bir unsur olarak haizi - ehemmiyet olan tamamiye sübjektif bir unsur olarak bir kıymeti haiz olduğunu kabul ediyoruz ki, bunda da ağırlaştırıcı sebebin muhtevasının görülmesi icab eder. Aradan geçen zaman bunun idrakini mümkün kılıyor, fakat onun arkasında esaslı unsur saklanmaktadır ki, bu da, ruhî veya ahlâkî muhteva olacaktır. Bu da, cinayet niyetine tatbik edilen teemmüldür. Krala verilen rapor iyice okunacak olursa, bu teemmülün *quid pluris* inden birçok şeyler istihrac edilebilir ki bunlar da : câninin daha fazla tereddidi etmiş ve tehlikeli olduğu, vasıtaların evvelinden hazırlanmış olmaları yani tertib ve ihzar, suçu işlemek imkânlarının fazlalaşmış ve maktul için de müdafaa imkânlarının azalmış olması gibi vaziyetlerdir. Sâkinlik ve soğuk kanlılık şartı ortadan kalkmıştır. Ve Saltelli'ye göre „heyecan veya ihtiras hâlleri, cinayetin teammüden yapılmasında âmil olabilirler.” Sebeblerin vahim olması derpiş edilmiyor. Bu hususta Angioni'nin tahlili [44] bize sağlam ve esaslı gibi görünmüyor: Rocco kanunu, 61 inci maddede menfur veya ehemmiyetsiz sebeblere geniş bir yer verdikten sonra bunların artık, hususî ağırlaştırıcı sebep olarak tekrar kabulüne lüzum kalmıyordu. Cinayet sebebinin teammüdle karşılaşılması mümkün değildi çünkü bu iki müessese arasında bir zaman münasebeti vardır; bunlardan biri evvel ve biri sonra vaki olur : teammüd, cinayete karar verdikten sonra, fakat, bu hususta karar vermeğe saik olan sebep ne olursa olsun, onun üzerinde düşünmektir, böyle bir niyet üzerinde teemmül ile ısrar etmektir.

Şuhalde Rocco Kanununda teammüd, Zanardelli Kanununda olduğu

[43] Saltelli, hazırlama işlerine iştirak etti. E. Saltelli - R. Di Falco: *Commento teorico - pratico del nuovo codice penale*; Torino, U. T. E. T. 1931.

[44] M. Angioni, *La premeditazione nel sistema del nuovo codice penale*; Jovene, Napoli 1933.

gibi tarif edilmiş değildir. Fakat 1889 tarihli kanuna rabt edilmiş olan raporda teammüd, çıplak bir duygusuzluk, bi-âmân bir karar, en ibtidai bir cemiyet ve insaniyet duygusunun ademi mevcudiyeti ve pek fena temayüller gibi hâllerin bir araya gelmesinden teşekkül eden ruhi bir vaziyet olarak gösteriliyor. Yeni Kanun tarafından kabul edilen mefhum, bütün karanlık ve dramatik teferruatından ayrılmış, âdeta temizlenmiş bulunuyor: Bunlar, en münasib yer olarak ağırlaştırıcı sebebler arasına konulduğu gibi [45] teammüd de, cinaî fiillerin ekseriyetine nisbetle, teemmülün bir *quid pluris'i* olarak kaldı.

Böylece, gerek ağırlaştırıcı sebebin muhafaza edildiği ananevi istikamet, gerekse, cinayete sevkeden sebeblerin de kabul edildiğini gören müsbet istikamet en mühim zaruretlerinin tatmin edildiğini itiraf etmek lâzımdır.

§. 8. — Rocco Kanununda teammüd

Rocco Kanunu 1 Temmuz 1931 tarihinde mevkii meriyete girdi. Teammüd, istiyerek yapılan katil fiili, (Madde 576, fıkra 2; madde 577, fıkra 3) dikkatsizlik ve ihmâl sebeble yapılan katil fiili, ve ihtiyari olarak şahıslara iyka edilen zararlar (madde 585) hallerinde derpiş edilmiş spesifik bir ağırlaştırıcı sebebirdir.

Basit katil halinde cezanın 21 seneden müebbed küreğe götürülmesini ve asıllarla fûrua karşı yapılan ağır katil halinde de ölüm cezasına kadar arttırılmasını neticelendirir.

Teammüdün, 61 inci maddenin derpiş ettiği bütün suçlara şâmil ağırlaştırıcı sebebler arasında olmasa da, 133 üncü maddenin, suçun ağırlığına göre hâkime dilediği gibi karar vermesi hususunda tam bir salâhiyet verdiği tebarüz ettirilebilir ki, suçun ağırlığı da, bu maddenin birinci fıkrasında görüldüğü veçhile vasıtalarından, zamandan ve fiilin diğer her bir vasıf ve şartlarından ve 3 üncü fıkroda da görüldüğü veçhile kasdın fazla bir derecede olmasından istintaç edilir.

Krala verilen raporda teammüd, hile ve kasdın fazla bir derecesi (*quid pluris*), yani katilde ağırlaştırıcı sebep müessesesini karakterize eden ve cezanın arttırılmasını neticelendiren unsur olduğundan, diğer suçlarda, hâkimin tam ve geniş salâhiyeti dolayısıyla, her suç için tayin edilmiş olan cezanın azamî haddine varmak için gözönünde tutulması lâzımdır. Binaenaleyh İtalyada mer'i olan Ceza Kanunu teammüdü yalnız katil

[45] Rocco Kanunu, madde 61.

halinde hususî bir ağırlaştırıcı sebep telâkki etmekle beraber mefhumun bu nevi suç kategorilerine teşmilini mümkün kılıyor.

* *

Pusu, hiyanet, birini koyarak adam öldürtme gibi fiillerin teammüde tetabük ve tekabül ettikleri kâh iddia kâh inkâr edilmiştir ve bu hususta büyük ihtilâflar ve münakaşalar olmuştur; artık bunların teammüde karıştırılmaları mümkün olmadığı gibi, onun kabulü için de kendi başlarına kâfi değildirler. Filhakika hiyanet ve pusu ile fakat teammüden olmaksızın katil hâli derpiş edilmiştir. Bu hâller, isbatı icab eden bir emare verebilirler.

Zanardelli Kanununun 51 inci maddesine göre tahrik, muayyen bir karakterin izhar ettiği hiddet ve tehevürden ibarettir; bu sâkinlik ve soğuk kanlılığı ihtiva eden bir teammüde iyice kabili telif değildi. Rocco Kanununun 62 inci maddesinin 2 inci fıkrası, «hiddet ve tehevür buhranı» tabiri yerine, ruhun devamlı bir hâli olan «hiddet vaziyeti» tabirini almıştır; ve diğer cihetten sâkinlik ve soğuk kanlılık faraziyesini de kaldırdıktan sonra, hafifledici sebep ile ağırlatıcı sebebin, mantıkî bir zemin üzerinde karşılaşmalarına imkân verdi.

Kısmî akıl bozukluğuna gelince [46], ruh tababetinden öğrendiklerimizden başka, yarı akıl hastalığının cezai mesuliyeti bertaraf edememesi (Madde 89) ve İtalyan Kanununun, az kabiliyetli herkeste bir teammüd nüvesi gördüğünü hatırlamak icab eder.

Cezanın hafifletilmesinde saik olan diğer mücrimiyet hâlleri için şimdiki kanun, buradada teammüd mevcut olabileceğini kabul ediyor; öyle ki, tesadüfe veya mücbir sebebe bağlı olmayan sarhoşluk hâlinde mücrimiyet hiç azalmaz.

* *

Hukukî esasa gelince, Krala verilen raporda gözönünde tutulan unsurlar ikidir: biri ruhi, sübjektif, teemmülün bir *quid pularis*'i olan ve katilin daha fazla tehlikeli olmasında tebarüz eden unsurdur; diğeri objektif olup, müdafaa imkânı azalmış olan suçun pasif süjesine, maktule teallük eder.

[46] Saltelli'nin şerhi, daha geniş ve umumî bir surette kabul edilmiş olan fikri tekrarlamaktadır. Manzini ile Longo muhaliftirler.

Kanunun, âdi ağırlatıcı sebebler olarak ayrıca âmme müdafaasını ve hususi müdafaayı güçleştirecek zaman, mekân ve şahıs şartlarından istifade etmiş olmak (Madde 61, fıkra 5) keyfiyeti, veyahud, Saltelli'nin yaptığı gibi, raporda bir vasıtalar koordinasyonundan bahsedildiğini tebarüz ettirmek, ağırlaştırıcı sebebin hukukî esası olarak bilhassa telaki edilmiş olan vasıta ve şeraitin düşünülerek hazırlanması keyfiyetinin ehemmiyetini bertaraf edemez.

Ş. 9. — Doktrinin ve Jürisprüdensin tefsirleri

Rocco Kanununda kabul edilmiş olan teammüd mefhumu hakkında doktrinin vapmış olduğu tefsirler birbirine uygun değildirler : Kanunun hazırlanması esnasında tezahür etmiş olan kanaat ihtilâfları bu hususta bir fikir verebilirler. Bu hazırlama mesasi esnasında ağırlatıcı sebebi tekrar tesis etmek teklifini tasvib edenler çoğalırken, diğer cihetten de, müessesenin tarifinin yapılması hususundaki temenniler de tekrar işidilmeğe başlayordu. Ve, umumî bakımdan, kanunun, kaziyeler arasında mübayaneti bertaraf etmesi, ve emin bir surette tefsir edilebilecek normlar vermesi lâzımgeldiği düşünülecek olursa, bu gibi temennilerin çok yerinde oldukları görülür. Diğer cihetten, maziden ve tecrübelerden bir ders alınması icab etse, bu, ağırlatıcı sebebin bütün esashı unsurlarının sentetik bir formül içinde kapatılmasının faideli olmadığını gösterir.

Doktrin, tarifi yapmak isterken, yeni vaziyetler almamıştır. Vazii kanun üzerine müessir olmamakla beraber, evvelce müteaddid defalar bertaraf edilmiş olan soğuk kanlılık şartının tekrar ortaya çıkma alaimi gösterdiğini gördük [47]. Fakat diğer birçok tarifler bize, Mancini ve Saltelli gibi hukukçuları hatırlatıyorlar.

Bunlardan birincisi; *teammül + tertib ve ihzar = teammüd* muadelesini teyid ediyor [48] tertib ve ihzar, esashı bir unsurdur, yani, «cinayeti işlemek niyetini, fikirlerin tanzimi ve vasıtaların intihabı takib eder ki bunlar da bir icra niyetine sevkederler». Velhasıl, »teammüd, cinayetin tertib ve ihzarıdır». Diğer cihetten bizzat müellif, cinayeti işlemek için kullanılmış olan vasıtalar evvelce hazırlanmış olanlar olmasa dahi yine teammüd mevcut olduğunu söyleyerek tertib ve ihzar aleyhine kuvvetli

[47] Impallomeni, *frigido pacatoque animo'yi* reddederek, teammüdü, fillin bir vasfından ibaret sayıyor: " Teammüd, failin ruhunda tesbit olunmuş ve tatbiki hususundaki teammüle tekaddüm eden öldürme niyetidir, (*L'omicidio nel diritto penale*, U. T. E. T. , Torino 1900, s. 338).

[48] Manzini, *L'evoluzione e lo stato del Diritto penale*. U. T. E. T. , Torino 1900, *Istituzioni di Diritto penale italiano*. Bocca, Torino, 1913; *Principi di diritto penale italiano secondo, il codice del 1930*. U. T. E. T. , Torino 1933.

bir delil vermiş oluyor. Filhakika, cinayeti işlemek için şayet o vasıtaların istimali muhakkak lüzumlu değilse, şu halde onların tetkik ve inhihabında ağırlaştırıcı sebebin esaslı unsurunu, ve cinayet işlemek için daimi bir surette içinde bir niyet besleyen kimsede daha az olamayacak olan o mısırrane sebatın daha büyük delilini görmek doğru olabilir mi? Tertib ve ihzar, teammüde mündemiçtir ve karar verilen raporda sarahtan derpiş edilmiştir, fakat onun bütün esasını teşkil etmez; çünkü ihtiras sebebiyle öldüren kimse, cinayetin vasıtalarını ve icra projesini hazırlamadan da, cinayeti uzun zaman tasarlamış olabilir [49].

Ağırlatıcı sebebi irade ve ihtiyar ile karıştıran tarifler de hakikate varmış değildirler; bu isteği teşkil etmez ve hatta «onun bir derecesi de değildir, fakat bir şeklidir» fakat onu mütezammındır ve yalnız istek «muhtelif sebepler arasındaki mücadele yolu ile teayyün ettiği zaman başlar» [50].

Böylece, De Logi, evvelce zikrettiğimiz eserde, *temayül, niyet* ve *karar* unsurlarını tefrik ediyor: temayül isteğin en iptidai şeklidir; niyet, bir çok fikir birleşmelerinin, hakiki tezadların ve gayri ihtiyari sebeplerin tebdilinin neticelendirdiği temayüldür; karar da niyetin daha yüksek bir derecesidir: aktif, âtiye müteveccih bir flim ve idraktır, ve aynı zamanda bir merkezleştirme ve toplamadır, çünkü bütün enerji müstakbel fiil fikri üzerinde toplanıyor [51].

Team müdün bir karar ve tasmin olduğunda hiç şüphe yoktur. Fakat bütün diğer kararlardan bu hususi karar şeklini tefrik ile onu spesifik bir ağırlaştırıcı sebep nasıl yapılabileceği anlaşılmıyor. Velhasıl burada bir niyet değil de bir karar mevzuu-bahis olduğunu söylemekle iktifa edildiği takdirde formül çok basit kalmış olur, veyahut, müellif tarafından yapılan uzun tetkikte çok muğlak kalıyor; öyle ki, burada hakiki bir tarifin mevcut olmadığı neticesine varılabilir.

Bilhassa fena bir saik hakkındaki münakaşa da kapanmış değildir. (Angioni). Hukuki esas noktası hakkında da doktrin sahasında bir mütabakat hasıl olmuş değildir, çünkü bazıları sübjektif unsura bazıları da objektif unsura daha fazla ehemmiyet vermek istemişlerdir.

*
* *

Doktrinin hilâfına olarak jürisprüdens, Rocco Kanununun meriyet mevkiine girmesinden sonra, hemen hemen katı bir ıttirad ve irtibat arz etmektedir. Temyiz Mahkemesi vasıtaların hazırlanmasına ehemmiyet veriyor, *frigido pacatoque animo* yu bir tarafa bırakıyor [52], team müdü fazla bir derecede kasddan ibaret sayıyor.

[49] *Istituzioni di Diritto proces-sulle secondo il nuovo codice di procedura penale*. Cedam, Padova 1931. Saltelli'nin tarifinden evvelce bahsettik.

[50] A. Rocco, *Esame critico della premeditazione*. Carabba, Lanciano 1927. s. 38.

[51] T. De Logu, zikredilen yazı, S. 14 — 15.

[52] Bu mefhum, 1933 senesinde verilen bir kararda göze çarpmaktadır. (Temyiz Mahkemesi, Birinci Daire, 13.V.1933; *Giustizia Penale* 1934, 11, sütun 85).

Kısmi akıl bozukluğu müstesna, diğer hafifletici veya ağırlatıcı sebeplerle telif inkâmı hususunda hemen hemen kati bir mütabakat mevcuttur. Herhangi bir nevi saik hususunda Temyiz Mahkemesi [53] meselesinin, o hususî haleti ruhiyenin, karardan suçun icrasına kadar giden müddet içinde müessir olup olmakta devam edip etmediğini bilmekten ibaret olduğu fikrine mütemayil görünmektedir.

Teammüdün muhtevası fazla bir teemmülden ibaret ise, sebepler, mütemmim unsurlar teşkil ederler, bozucu unsurlar olmazlar.

Kısmi akıl bozukluğuna gelince, kaziyelerdeki mübayenetler, ağırlaştırıcı sebebin başka şekilde bir tefsirinden değil, bilakis anlamak ve istemek ehliyetini başka bir şekilde telakki etmeden ileri geliyor gibi görünmektedir. Fakat teammüd, daha ağır bir hile ve kasdın mevcudiyetini gösteriyor ve yarım akıl hastalığı da normal ehliyetten dün bir ehliyeti (fakat daha az ağır bir hile ve kasdı) tebarüz ettiriyor [54]. Diğer cihetten, azalmış ehliyetle kimseler mefhumu mevcuttur, bunu bazıları için kabul etmek, diğerleri için reddetmek tezahtır. Binaenaleyh bu nokta hakkında ayrıca tam bir mütabakat hasıl olacağına şüphe edilemez.

Teammüd ile, silâh kullanma dolayısıyla ağırlaştırıcı sebebin ayrı ayrı mevcudiyetleri kabul edildiğinden bu sebeble kabili teliftirler.

NETİCELER.

Teammüd, evvelinden hazırlanmış cinayet karşısında telâş ve heyecana düşen ve çok korku duyan üniversal hukuki vicdanın bir ihtiyacına cevap vermesi dolayısıyla muhafaza edildi (veya - daha doğrusu - bazı kanun projeleri tarafından terkedildikten sonra tekrar tesis edildi). Diğer cihetten, Rocco Kanununun meriyet mevkiine girmesinden sonra, jürisprudence tefsirleri hususunda, ana hatlarda bir mütabakat hasıl oldu, ki bunununda herhalde manası olmalıdır. Filhakika hukuk realist bir temel üzerinde ve böyle bir gaye ile doğduğundan, hukuk âlimlerinden ziyade hâkimlerin onu anlamaları icabeder. Yani kanun, hiç olmazsa ameli tatbikatında, teammüde mütedair başlıca meseleler hususunda hemen hemen kati bir surette muntabık ve devamlı bir tefsir cereyanının yer bulmasına imkân vermiştir. Ve bir kanundan da başka bir şey beklenemez ve esasen başka bir şey de veremez.

Tarife gelince, bunu yapmak tehlikeli bir şey olduktan başka, dok-

[53] Temyiz Mahkemesi, 3.VII.1935; *Giustizia Penale* 1936,11, sütun 486.

[54] F. Alimena, *I rapporti tra la premeditazione e il vizio parziale di mente*. *Rivista Penale*, 1935, sayı 7 - 8.

trinin daimi ihtilâfları, ve ihtimal bizzat teammüd meselesinin çok karışık olması dolayısıyla, buna imkân yoktu. Bu hususta, henüz pek eskimiş olmayan bir eserde şöyle söylenilmektedir: «Vazii - kanunun tarifi doğru ise, jürisprüdens bundan bir zarar görmeyecektir; fakat şayed tarif doğru değilse, jürisprüdens kararsız ve mütereddid olacak, ve doğru yolu ancak, vazii - kanunun haris iddialarının ortaya koymuş oldukları maniaları bertaraf ettikten sonra bulacaktır» [55].

*
* *

Şu halde diyebiliriz ki meri İtalyan Ceza Kanununun sistemi, teammüd hakkında mücerred bir mefhum derpiş etmektedir. Vakia formül mevcut değildir, fakat mefhumu tesbit etmek için lâzımgelen noktalar, krala verilen raporda mevcuddurlar.

Gördüğümüz gibi, şu şartların mevcudiyeti aranılıyor:

- a) bir karar;
- b) kararla icra arasında bir zaman geçmiş olması;
- d) bu müddet zarfında niyet üzerinde hiç inkıtaa uğramadan devam eden bir teemmül.

Ağırlatıcı sebebin kabul edilip edilemeyeceği keyfiyeti, münferid hâllerde ayrı ayrı yapılan tedkiklerden istihrac edilebilir. Bunu, bilenin bir *cuid pluris*'i karakterize eder ve nazariyatta, fazla bir derecede hile mefhumu hududuna girer. Taammüdün bütün vasıfları tesbit edilmek istenilse, bu hususta yapılmak istenilmiş olan bir çok tedkiklerde mevcut kusurların bertaraf edilmesi mümkün değildir.

Saik ne olursa olsun, cinayet hakkında esas itibarile bir karar verdikten sonra onu düşünmek, bilhassa sübjektif bir hâli teşkil eder; bu, cinayetlerin ekserisinde, kararla icra arasında zaman geçmesi gibi objektif bir keyfiyet içinde tebarüz eder.

Biz burada bir tarif yapılmasını teklif edecek değiliz; fakat bu kısa mülâhazalarımızla; mümkün mertebe etraflı bir şekilde, yeni İtalyan Ceza Kanununda görülen lâfız ve ruhdan istihrac edilebilen ağırlatıcı sebebl mefhumunu tesbit etmeği ümid ediyoruz.

Dr. CARMELA MOLLICA

[55] P. Rossi, Traité de droit Pénal. Paris 1863.

No : 9

MÜRURU ZAMANA UĞRAMIŞ ALACAK İÇİN HAPİS HAKKI

Yazan:

Dr. Nurullah KUNTER

Plân

- I İki mesele karşısındayız: hapis hakkının doğumu ve devamı.
- II Hapis hakkının hukukî mahiyeti.
- III Umumî hapis hakkı ve hususî hapis hakları.
- IV Türk kanunî mevzuatında umumî ve hususî hapis hakları.
- V Alacağın muaccel olması bütün hapis haklarında aranılan bir şarttır.
- VI Alacağın istenebilmesi zamanının başlangıcı.
- VII Alacağın istenebilmesi zamanının sonu.
- VIII Müruru zamanın hukukî mahiyeti basit bir hal suretine bağlanamayacak kadar muğlaktır.
- IX Bir yenilik: Müruru zamana uğramış alacağın iki devredet etkiki.
- X Bir ikinci tasnif daha yapmak zaruridir.
- XI Muacceliyet şartından kast; hapis hakkının doğması için alacağın muaccel olması yani müeccel olmamasıdır, yoksa hapis hakkının devamı için alacağın muaccel olması yani istenebilen bulunması değildir.
- XII Netice: Hapis hakkı, alacak müruru zamana uğrasa da, devam eder.
- XIII Netice: Müruru zamana uğramış alacak için yeniden hapis hakkı doğamaz.

I

Bu yazımıza mevzu olarak hapis hakkı ile müruru zamana uğramış alacak arasındaki münasebeti alıyoruz. Bu münasebeti iki bakımdan, hapis hakkının doğumu ve devamı bakımlarından tetkik edeceğiz. Diğer bir söyleyişle, iki mesele karşısında bulunmaktayız: Alacağın müruru za-

mana uğraması ile önceden teessüs eden hapis hakkının düşüp düşmeyeceği ve müruruzamana uğramış bir alacak için yeniden bir hapis hakkının doğub doğmayacağı meseleleri.

Bu iki meselelerin halli, hapis hakkı ile müruru zamana uğramış alacağın hukuki mahiyeti ve hükümleri hakkında yapılacak bir tahlil neticesinde varılacak neticelere bağlıdır. Onun için evvelâ bu iki müesseseyi, bizi alâkadar ettiği bakımlardan, tetkik edelim.

II

Hapis hakkı, alacaklının alacağını alamadığı veya kâfi teminata bağlayamadığı zaman zilyedi bulunduğu ve bu hakkı olmadığı takdirde iade ile mükellef olduğu menkul bir şeyi hapsedip teslimi meşrut rehinde olduğu gibi paraya çevirttirmek ve alacağını istifa edebilmek salâhiyetidir.

[1] Yalnız şahsî (aynî olmayan) hükmü haiz olmak üzere mukavele ile bir hapis ve tevkif hakkı tesisi müstesna, hapis hakkı ancak kanundan doğar. [2] Fakat, mukavele ile hapis hakkı salâhiyeti kendilerine verilmeyen fertler, mukavele ile kanunun hükmünü yok edebilirler ve alacaklının hapis hakkı olmayacağını kararlaştırabilirler (KM 865/2).

Hapsedilen şey alacaklı nazarında, arada bazı farklar bulunmasına rağmen, bir rehin gibidir. Bu itibarla hapis hakkına çok defa kanunî rehin hakkı denilmektedir [3].

Roma hukukunda hapis hakkı tamamen şahsî bir hak idi. Şeyin yaptığı zararı veya sebep olduğu tamir masrafını ödemekten çekinen malike karşı alacaklıya bir nevi *exceptio doli* denilen bir defi hakkı tanınmıştı. Eski Fransız hukukunda yalnız iade edilecek eşyanın muhafaza masrafı için alacaklının hapis hakkı vardı. Alman hukukunda ise yalnız tüccarın elinde bulunan kıymetli evrak üzerinde ve bir ticarî münasebetten doğan alacağı için hapis hakkı mevcuttur.

İsviçre hukukunda bir taraftan karşılıklı borç doğuran bir akitte diğer tarafın borcunu ifa etmemiş olması defi, *exceptio non adimpleti contractus* vardır (İBK 82, TBK 81). Diğer taraftan da ondan büsbütün

[1] LEEMANN: 895 inci madde şerhinde Nr.1

[2] LEEMANN: 895 inci madde şerhinde Nr. 2, ROSSEL: Türkçesi, s 558 (N 1657)

WIELAND: 895 inci madde şerhinde Nr. 1; Muhalif fikir: T. ZEMBULİDİS: Mucirîn hapis hakkı. İstanbul Barosu Mecmuası, 1932, S. 404.

[3] LEEMANN: 895 inci madde şerhinde Nr.1, WIELAND: 895 inci madde şerhinde Nr. 1, ROSSEL: Türkçesi, S. 558 (Nr. 1657), M. R. BELGESAY: 895 inci madde şerhi. Keza Ticaret Kanununun bir çok hususî hapis haklarını kanunî rehin hakkı olarak tasvif etmiştir.

farklı bir hapis hakkı mevcuttur. Karşı tarafın borcunu ifa etmemiş bulunması defî, şahsî yani aynı olmayan bir dava münasebeti ile kullanılan şahsî bir haktan çıkarılan bir müdafaa vasıtasıdır. Hapis hakkı ise, borçlu malikin istihkak iddiasına karşı zilyet alacaklının bir itiraz vasıtası, başkasının şeyine zilyet olabilmek hakkıdır. Kısaca, hapis hakkı başkasının şeyi üzerinde aynı bir hakdır. Bunun yalnız Medenî Kanunun aynı haklara tahsis edilen kitabında yer bulmasından değil, fakat fazla olarak, alacaklının suiniyet sahibi olması hali müstesna, üçüncü şahıslara da müessir olmasından ve cebri icrada rehin ile bir tutulmasından anlıyoruz.

III

Türk ve İsviçre medenî kanunlarının bir hususiyeti iki türlü hapis hakkı kabul etmiş olmalarıdır. Hapis hakkının iade olunacak şeyin muhafazası için yapılan masraflara münhasır olması hakkındaki telâkki geride bırakılmış, umumî hapis hakkı nazariyesi kurulmuştur. (KM 864). Fakat muayyen bazı hallerde de alacaklıya, farklı şartlar altında, hususî hapis hakları da tanınmıştır.

Hususî hapis hakları umumî hapis hakkından farklıdır. Meselâ: a) umumî hapis hakkı için alacaklının zilyet olması lâzım gelirken, ev sahibinin hapis hakkı kiracıya ait ve kendisinin zilyet olmadığı eşyalara teallük eder (BK 267); b) umumî hapis hakkı için hapsedilen şeyin borçlunun rızası ile alacaklı elinde bulunması lâzım gelirken, borçlunun rızası hilâfına alacaklı elinde bulunan şeyler üzerinde de bazı hususî hapis hakları tanınmıştır: tabîî kuvvetlerle bir kimsenin mülküne düşen şeyler veya gelen hayvanlar üzerindeki hapis hakkı (KM 676/2), hüsnüniyet sahibi zilyedin hapis hakkı (KM 907/1), zarar veren hayvan üzerindeki hapis hakkı (BK 57) gibi; c) umumî hapis hakkında hapsedilen şeyi sattırıp borca mahsup etmek hakkı tanınmış iken, bazı hususî hapis haklarında paraya çevirme kabîl olmayıp alacaklıya yalnız o şeyi tediye kadar hapis ve tevkîf etmek hakkı verilmiştir. Bir şeye hüsnüniyetle zilyet olan kimseye o şey için yaptığı zarurî ve faydalı sarfiyat için tanınan hususî hapis hakkında (KM 907/1) olduğu gibi.

Diğer taraftan, nakliyecinin (BK 442), komiyoncunun (BK 425), arziye sahibinin (BK 476/3) ve otelci ve hancının (BK 482) hakları hususî bir hapis hakkı değil, fakat umumî hapis hakkının bir tatbik şeklidir. Bu maddeler olmasaydı bile yine KM 864 üncü tatbiki ile bu kimselere hapis hakkı tanılacaktı.

IV

Mecelle, 482 inci maddesinde, ücret alacakları için terzi, boyacı gibi mesaisi maddeten görülen kimselere işlediği şeyleri hapsetmek salâhiyetini vermişti. Bu hapis hakkını KM 907 deki hüsnüniyet sahibi zilyedin hususi hapis hakkına benzetebiliriz. Keza Mecellerin 278 inci maddesi satıcıya, parasını tamamen alıncıya kadar satılan malı teslim etmeyip hapis ve tevkif edebilmek hakkını vermişti. Bunu bir aynı hak olarak değil fakat alıcının şahsî davasına karşı kullanılan bir defi olarak telâkki ederek BK 81 ile mukayese edebiliriz.

Bugünkü mevzuata göre vaziyet şudur: Bir tarafta Medeni Kanun, İsviçredeki gibi, hem umumî hem de hususî hapis haklarını kabul etmiştir. Diğer tarafta Ticaret Kanununda, BK 81 e tekabül eden TK 661 deki defi hakkından mada, bazı hususî hapis haklarına rasgelinmektedir. Meselâ: a) Parasını alamayan satıcı isterse malı sattırabilir ve alacağını istifa eder. Bu takdirde müşteriden yalnız aradaki farkı isteyebilir (TK 713); b) Komisyoncu, kendi malını müvekkiline satmış olsa dahi vekâletin icrası zımında yapılan masraflar için o mal üzerinde kanunî rehin hakkını haizdir (TK 872); c) Nakliyat komisyoncusu nakliye masrafı, komisyon ücreti ve avans gibi masrafları için zilyedi bulunduğu eşyalar üzerinde hapis hakkına maliktir (TK 882); ç) Nakliyecî nakil mukavelesinden mütevellit bilumum alacakları için eşyayı tevkif etmek hakkını haizdir (TK 915); d) Navlun ve navlun teferruatından olan bütün masrafları ve sürastarya tazminatı için kiralıyanın mal üzerinde rehin hakkı vardır (TK 1164); e) Kiralıyan taşıma ücreti alacağı için yolcunun gemiye getirdiği eşya üzerinde hapis hakkına maliktir (TK 1215).

Hapis hakkının menbaı daha ziyade ticarî ihtiyaçlar olmasına [4] rağmen, Ticaret Kanunumuzda, Medenî Kanunda olduğu gibi, bütün ticarî alacaklara şamil umumî hapis hakkından bahs olunmamıştır. Bununla beraber, hususi bir hapis hakkının tasrih edilmediği yerlerde umumî ahkâmın tatbiki ile diğer ticarî alacaklar için de hapis hakkının tanınması lâzım geleceği kanaatindeyiz. TK 2 kanunda sarahat olmayan yerlerde ticarî adetlerin tatbik edileceğini söyler. KM 864 deki hapis hakkı da ticarî ihtiyaç ve örften doğmuş olduğu için kanuna girmiş bir ticarî adetten başka bir şey değildir.

[4] ROSSEL: Türkçesi, S. 557 (Nr. 1656).

V

KM 864 de hapis hakkının doğum şartlarından biri olarak alacağın muaccel olması lâzım geldiği tasrih edilmiştir. Bu şart diğer hususi hapis haklarının hiç birisinde tekrar edilmemiştir. Yalnız BK. 276 da hapis hakkı ile teyit edilen alacağın neden ibaret olduğu açıkça gösterilmiş, nihayet geçmiş bir senelik ve cereyan etmekte olan altı aylık kira alacağı için mucire böyle bir tanındığı tasrih edilmiştir.

Hususi bir hüküm ihtiva eden BK 276 müstesna olmak üzere, diğer hususi hapis hakkı tanınan hallerde alacağın vasfını tayin için KM 864 deki umumî hükme baş vurmak icab etmektedir: Alacağın muaccel olması.

Alacağın muaccel olması şartından ne kastedilmiştir? Muaccel kelimesi Türkçede iki Fransızca sıfatın karşılığı olarak kullanılmaktadır. Bunlardan birisi exigible, diğeri de échu dür. Bunları sırasile istenebilen ve vadesi gelen diye tercüme edelim ve ikisi arasındaki münasebeti izaha çalışalım :

VI

Borçludan borcunu ifa etmesini istiyebilmesi ve icabında bunun için dava açabilmesi salâhiyetini kanun alacaklıya ancak istenebilen (exigible) alacaklar için vermiştir. Bir alacağın istenebilmesi (exigibilité) zamanı tahdit olunmuştur. Muayyen bir zamandan önce borcun ifası istenemeyecği gibi muayyen bir tarihten istenemez hale gelir.

İstenebilme zamanının başlangıcı muhtelif suretlerle tayin olunur [5]:

a) Ya taraflar, akdin teşekkülü sırasında borcun ifa edileceği zamanı ecel denilen müstakbel ve muhakkak bir hadisenin vukuu ile tayin ederler. Bu takdirde ecelin hulûl ettiği andan yani vadeden itibaren alacak istenebilir hale gelir. Ecelin hulûlüne kadar geçecek müddet eğer borçlu lehine konmuşsa, bu mühlet sonuna kadar borçlu borcunu ifa edebilirse de alacaklının isteme hakkı yoktur (TK 657, 658, 659 BK 76, 80). Görülüyor ki bu ihtimalde alacak vadesi geldiği yani échu olduğu zaman istenebilir oluyor.

Taraflar, akit teşekkül ettikten sonra bile, vadeyi ileri atma mukavelesi ile (convention de sursis) istenebilmenin başlangıcını yeniden tayin edebilirler. Eğer bu anlaşma müruruzaman başladıktan sonra olursa, BK 126 daki tahdidi sayımda gösterilmediğine rağmen, işlemeğe başlamış olan müruruzaman kesilir, hiç işlememiş farzedilir. Zira

[5] VON TUHR: Cild 2, § 62 11, s. 447

müruruzaman istiyebilme ile birlikte başlar. Yeni bir vade tayini ise eski vadenin hükümlerinin kaldırılması, başlamış olan istenebilmenin henüz başlamamış addedilmesidir. [6]

b) Yahut alacaklı istenebilmenin başlangıcını bir ihbar veya ihtar ile tayin eder (BK 101/2, 128/2).

c) Yahut da kanun bizzat istenebilme zamanının ne vakit başlayacağını gösterir. Meselâ: BK 210, 257, 281, 308, 364 de istenebilmenin başlangıcı, mukavelede aksine bir sarahat olmadığı takdirde, kanunla tayinedilmiştir. Keza İcra ve İflâs kanununun 195 inci maddesine göre, gayri menkul rehni ile temin edilen alacaklar müstesna, müflisin bütün alacakları iflâsın açılması ile muaccel olur, yani istenebilen bir alacak haline gelir. [7]

c) Bazan da ticarî örf ve adet veya işin mahiyeti istenebilme zamanının başlangıcını tayin eder (BK 74, TK 657/2).

d) Bu sayılan haller haricinde, alacak doğduğu andan itibaren derhal istenebilir (BK 74).

VII

İstenebilme zamanının sonu mantıkan alacağın düşmesi tarihi olmak lâzım gelirse de düşen bir alacak için dava açmağa mani olacak hiç bir kanunî hüküm mevcut değildir. Ödeme, takas, ifanın mümkün olamaması ve saire gibi bir sebeple düşmüş dahi olsa, hâkim bunu resen nazara alamaz (HUMK 75). Keza müruruzaman hakkında da hüküm böyledir (BK 140). Alacak, ancak düşmüş olduğu hakkındaki defin kabul [edilmesi] anından itibaren, hakikaten istenemez hale gelir. Görülüyor ki müruruzamana uğramış alacak bir müddet daha muacceliyetini muhafaza ediyor. KM 864 de de muaccel alacaktan bahsolunduguna göre hapis hakkının doğması için şart tahakkuk etmiştir diyebilecek miyiz?

VIII

Şimdi müruruzamanı daha yakından tetkik edelim. Bu müessesenin hukukî mahiyeti nedir? Bu mesele „müruruzamana uğramış alacak düşmüştür” veya „düşmemiştir, fakat tabii bir borç haline gelmiştir”, yani artık istenebilen alacak değildir” gibi basitçe hallolunamaz. Müruruzamana uğramış alacak kanun nazarında düştüğü halde (BK üçüncü babın serlevhasına ve 118/3 e bakınız), borçlu isterse müruruzaman defini

[6] Federal Mahkeme kararı: Ro 65. 11. 232, JDT 1940. 1. 440

[7] İstenebilme tarihinin böyle ileri alınışı sırf tasfiyeyi kolaylaştırmak içindir. Bu itibarla meselâ kefil için eski tarih bakidir (BK 491).

kullanmaktan vaz geçerek (BK 139/1) bu düşmeye mani olabilir. Borçlunun bu hakkını kullanıp kullanmayacağı belli olmadığından, alacaklı kanun nazarında düşmüş olan alacağının ifasını mahkemeye müracaatla isteyebilir. Ve hâkim de müruruzamanı, yine borçlunun bu hakkı yüzünden, kendiliğinden nazara alamaz (BK 140). Bütün bunlar gösteriyor ki, müruru zamanın hukuki mahiyeti basit bir hal suretine bağlanamayacak kadar muğlaktır.

Müruruzamanın mahiyeti hakkındaki münakaşalar çok defa şu üç sebepten ileri gelmiştir: 1) Müelliflerin müruru zamana uğramış alacağı hangi tarihten itibaren tetkike başladıkları kati surette belli değildir. 2) Müruruzaman ekseriyetle bir defi (exception) olarak gösterilmiştir. Fakat mefhum üzerinde kati bir anlaşma yoktur. 3) Müruruzamana uğramış alacak çok defa tabii borç olarak tarif edilmiştir. Fakat birçok müellifler tabii borç ismi altında başka başka şeyler kastetmektedirler.

IX

İlk defa pelet[8] müruruzamana uğrayan alacağı iki devrede tetkik etti ve bu suretle kanun ve doktrindeki vuzuhsuzluğu kaldırmak istedi:

A. — Birinci devre: muayyen müddetin mürur etmesi, yani alacağın müruruzamana uğraması anı ile borçlunun alacaklısına karşı müruruzaman definde bulunması ve bu defin kabul edilmesi zamanı arasındaki devre.

Müruruzamanı devrelere ayırarak tetkik etmedikleri için müelliflerin fikirlerini sarahatla tayin etmeğe imkân yoktur. Fakat denebilir ki bir kısmı için kanunî, müddetin müruru ile müruruzaman hasıl olmuş ve alacak düşmüştür [9.] Aralarında Pelet de olmak üzere müelliflerin ekseriyeti, alacak bu devrede müruruzamana uğramış (pirescrit) olmasına rağmen daha halâ istenebilen (exigible) bir alacaktır, derler.[10.] Zira böyle bir alacak için dava açılabilir. Hâkim bu davayı kabule mecburdur. Kendiliğinden müruruzaman nazara alamaz. Müruruzamanın bu devrede yegâne hükmü borçlu lehine bir defi hakkı yaratmasıdır. Yoksa borç düşmemiştir. Hatta Pelet'ye göre alacaklı borçlu arasındaki hukuki münasebetin mahiyeti bile değişmemiştir. Zira mevcut bir hakkı değiştiren, defi hakkının doğması değil, fakat onun kullanılmasıdır.

B. — İkinci devre: Borçlunun alacaklıya karşı müruruzaman definde muvaffak olmasından sonraki devre.

[8] PELET (Jean): La théorie dualiste de l'obligation et son application au droit suisse. Tez. Lausanne, 1937.

[9] FICK: 500 üncü madde şerhinde N. 24

[10] OSER: Mad. 142 N.2, FUNK: Mad.142 N.1, BECKER: Mad. 142 N.1, PELET: s. 169,

Bu devrede artık alacak mahiyetini değiştirir. Hemen bütün müellifler bunda müttefiktirler. Fakat alacağın yeni hukuki mahiyetinde ittifak yoktur. Kanun da sarîh değildir. Muhakkak olan bir şey varsa o da şudur: Alacak artık istenebilir olmaktan çıkmıştır.

Pelet'ye göre [11]. borç düşmüştür, fakat eski mevcudiyetinin bazı izleri devam etmektedir. Diğer müelliflerin fikirleri, Müruruzamanı iki devrede tetkik etmedikleri için vazîh değildir. Umumiyetle müruruzaman hakkında söylediklerinin bu devreye mi, birinci devreye mi, yoksa her ikisine birden mi ait olduğu pek bilinmemektedir. Fakat denilebilir ki, ekseriyetin fikrine göre alacak tamamen düşmüş değildir, yalnız istenebilme kabiliyetini kaybetmiştir. Diğer bir söyleyişle, borçlunun borcu tabîî bir borç haline gelmiştir [12.] Alacaklı yalnız ifayı isteyemez. Yoksa diğer bakımlardan alacak tamamen bakidir. Mesela :a) İhtiyari ödeme muteberdir. Müruruzamana uğrayan borcunu ödeyen kimse teberru yapmış sayılmaz (BK 62/2), fakat müruruzaman definden vazgeçerek (BK 139) borcunu ödemiş addolunur. b) Müruruzamana uğramış alacak, evvelce bir borç için takas edilebilecek idise, yine takas edilebilir (BK 118). c) Önceden tesis edilen menkul rehni hükümleri devam eder (BK 138). ç) Menkul ve gayri menkul rehin hakkı tesisi kabildir. Filhakika borçlu müruruzamandan vazgeçebileceğine göre rehin hakkı tesisi ile borcunu sağlamlaştırmak hakkına da maliktir. Hemen bütün müellifler de menkul ve gayri menkul rehin hakları ile temin edilmek istenen alacağı geniş bir surette tefsir etmektedirler[13.]

X

Müruruzamanın böyle iki devrede tetkiki bu müessenin mahiyetini anlamak için atılan büyük bir adımdır. Fakat «birinci devrede alacak düşmemiştir, ikincisinde düşmüştür» demekle vuzuhsuzluğun kaldırılmadığı ve kanunun müruruzaman hakkında sevkettiği muhtelif hükümler arasında insicam ve rabitanın temin edilemediği kanaatindeyiz. Bizce, birinci devrede müruruzamana uğramış alacak hakkında ikinci bir tasnif daha yapılmak ve müruruzamanın hümnü kanuna ve taraflara göre olmak üzere iki kısımda tetkik etmek lâzımdır:

Kanuna göre muayyen müddetin müruru ile alacak düşmüştür. Ne-

[11] PELET: s. 177.

[12] VON TUHR: § 4 N.3 § 81 IV, FUNK: Mad. 63N.2, ROSSEL: § 293 (Türkçe s.237)

[13] LEEMANN: 794, 799 ve 884 üncü maddeler şerhi. WIELAND: aynı maddeler.

tekim müruruzaman kanununda borçlu düşme sebepleri arasında sayılmıştır. Keza alacağın müruruzaman ile düştüğü şundan da anlaşılıyor ki takas dermeyan edilebileceği zamanda alacağın müruruzaman ile düşmemiş bulunması takas şartı olarak gösterilmiştir (BK 118/3).

Fakat borçlu isterse, rızasına bırakılan hallere münhasır olmak şartı ile, bu düşmeye mani olabilir. Bunun içindir ki alacaklıya bir kerretaliini deneme imkânı verilmekte ve dava açmasına müsaade edilmektedir. Bu itibarla alacaklı ve borçlu için bu devrede alacak daha henüz düşmemiştir. Görülüyor ki alacağın düşmesi ancak borçlunun rızasına bırakılmıştır. Tarafların iradelerine bırakılmayan hususlarda alacağın kanunen düşmüş olduğu ve gayri mevcut telâkki edilmesi icap edeceği kanaatindeyiz.

İkinci devrede ise borçlunun rızası iltihak etmediği için artık alacak taraflar hakkında da düşmüştür. Düşen alacakla beraber BK 113 mucibince bütün ferî haklar da sakıt olmak lâzım gelirken istisnaen bazı ferî haklara ilişilmemiştir: Menkul rehnî gibi (BK 138).

Hülâsa olarak diyelim ki: Birinci devrede alacak kanuna bağlı hallerde düşmüştür, fakat tarafların iradelerine tâbi hususlar için aynen mevcuttur. İstenebilme devam etmektedir. İkinci devrede ise taraflar nazarında da düşmüştür, fakat istisnaen bazı eski mevcudiyet izleri devam etmektedir.

XI

Şimdi yine KM 864 deki muaccel alacaktan ne kastedildiği bahsine dönelim. Bize göre burada yalnız hapis hakkının *doğumu* için alacağın müaccel olmaması aranmıştır. Dikkat edilirse görülür ki, teslimi meşrut şekilde rehinde muacceliyet şartı aranmamıştır. Çünkü, alacağı temin için rehin olarak verilen bir şeyin daha alacak istenebilir hale gelmeden geri alınması mevzuubahis olamaz. Halbuki hapis hakkında vaziyet böyle değildir. Borçlu, alacaklı zilyetliğinde bulunan eşyasını pekâlâ geri çekmek isteyebilir. Vadenin hulûlünden yani henüz alacağın istenebilen hale gelmesinden önce, borçlunun borcunu ödemeyecek vaziyette olduğunu kabul etmemiz için hiç bir sebep yoktur. Şayet vadesi gelmiş alacak için ihtiyaten alacaklıya kanunî bir hapis hakkı tanıyorsak, bu hal alacaklı borçlu münasebetine alacaklı lehindeki müdahalesinde vazı kanunun daha ileri gitmesi ve daha henüz vadesi gelmeyen alacaklar için de hapis hakkı tanınması için bir vesile teşkil etmemelidir. Zira, rehinden başka gayelerle hemen de tesadüfî denebilecek şekilde alacaklının elinde bulunan borçlu malları üzerinde borçlu aley-

hine ve alacaklı lehine müdahaleyi haklı gösterecek hiç bir sebep yoktur. Bu müdahale fazla olarak iş münasebetleri bakımından mahzurludur da.

Muaccel oluştan kasdın müeccel olmayış olduğunu gösteren bir diğer delili, kanunun bu muacceliyet şartına vazettiği bir istisnada buluyoruz. Filhakika borçlunun aczi halinde alacak henüz muaccel olmasa bile alacaklı hapis hakkını haizdir (KM 866/1). Borçlunun aczi, alacaklı lehine müdahaleyi haklı gösterebilecek bir sebep teşkil ettiği için kanun bu istisnayı koymak lüzumunu hissetmiştir.

Hülâsa KM 864 de hapis hakkının doğumu için istenebilmenin başlamış olması şartedilmiştir. Bu itibarla muaccelin mukabili exigible den ziyade echu olmak lâzım gelir. İsviçre Mednî kanunun Fransızca metninde her ne kadar exigible kelimesi kullanılmış ise de İtalyanca metinde *credito scaduto* tabiri vardır ki vadesi gelen alacak demektir. Kanaatimizce, vazn kanunun maksadı İtalyanca metinde daha iyi ifade edilmiştir.

XII

Alacağın, birinci devrede iken kanun nazarında, ikinci devrede iken de alacaklı nazarında, düşdüğü halde eski hayat izlerinden olan bazı ferî hakların istisnaen devam ettiğini görmüş bulunuyoruz. İşte hapis hakkı da böyle devam eden ferî haklardandır [14]. Zira :

1° — BK 140 a göre müruruzamanın vaki olması, alacaklının menkul rehin hakkını ileri sürmesine mani değildir. Menkul rehin tabiri ise Kanunu Medeniye göre umumî olup hapis hakkını da ihtiva eder [15].

2° — Teslimi meşrut rehin yani akiddeden doğan rehin ile hapis hakkı yani kanundan doğan rehin haklarının gayeleri müşterektir. Her ikisi de layık olan alacaklıyı himaye etmek isterler. Bu itibarla müruruzamana uğramış alacak karşısında ikisine ayrı ayrı hükümlersevkini icap ettirecek bir vaziyet ortada yoktur. Eğer müruruzamana rağmen biri duruyorsa ötekinin düşmesi için bir sebep gösterilemez. BK 140 hatta yalnız teslimi meşrut rehinden bahsetseydi bile bu hükmü kıyasen hapis hakkına da teşmil etmek iktiza ederdi.

3° — Hapis hakkı, alacaklıya borçlu malını sattırıp borcunu mahsup etmek hakkını verdiği için, mecburi bir takas gibi telâkki olunabilir. Nasıl istenebilen olaccak ve borcun evvelce bir an karşılaşmış olması halen müruruzamana uğramış borç için takas iddiasına kâfi bir sebep ise, aynı

[14] LEEMANN : Mad. 865 N. 29, V. TUHR : §81 IV 3, BECKER : Mad. 140 N. 3, ROSSEL : Türkçe Borçlar. S. 234. Muhelif fikir: OSER : Mad. 140 N. 3. WIELAND : cild 2s. 294. PELET tefrik yapmakta, birinci devre için müspet (s. 172), ikinci devre için menfi (s. 177) cevap vermektedir.

[15] 23 üncü babın serlavhasına bakınız. ilk 23 ile mukayese ediniz.

mülâhaza ile istenebilen bir alacağa istinaden teessüs eden hapis hakkının da böylece devamı icap eder.

4° — Alacaklının himayesinin alacağın henüz muaccel olmadığı devreye teşmilini doğru bulmamıştık. Fakat alacaklı lehindeki bu müdahalenin müruruzaman olduktan sonra da devamı, müktesep hakların himayesi bakımından, pek doğru olur. Mecbur olduğu zaman borcunu ödemeyen borçlunun artık bir mecburiyet kalmadığı bir zamanda borcunu ödeyeceği pek şübheli ve adeta muhal olduğu için alacaklının bu suretle himayesi muvafık olur.

Netice: Alacak müruruzamana uğrasa da hapis hakkı devam eder.

XIII

İkinci meseleye gelince, alacak bir kere müruruzamana uğradıktan sonra artık yeniden alacaklı zilyetliğine geçen eşya üzerinde bir hapis hakkı doğamayacağı kanaatindeyiz [16.] zirâ:

1° — Kanun nazarında müruruzaman ile beraber alacağın düşmüşünü, fakat isterse borçlunun bu düşmeye mani olabileceğini görmüş bulunuyoruz. Müruruzamandan sonra da alacağın istenebilmesi, dava açılabilmesi borçlunun defiden vaz geçme hakkını kullanması ihtimaline dayanmaktadır. Hatta borçlu müruruzaman ile düşen borcunu teminata da bağlayabilir. Bu da müruruzamandan vazgeçmesi sayesinde ve bir mukavele ile olur. Halbuki hapis hakkı kanunî bir rehin hakkı olup mukavele ile tesis edilemez. Borçlu ve alacaklının iradelerine tâbi olmayan, ancak kanunun tayin ettiği hallere münhasır bulunan hapis hakkının doğumu için alacağın düşmüş olup olmadığını taraflara göre değil fakat kanuna göre halletmek lazımdır. Müruruzamana uğramış alacak birinci devrede muacceliyetini muhafaza etmesine rağmen kanun nazarında düşmüş bir alacak olduğu için hapis hakkının doğumu için kâfi değildir. Alacağın, muacceliyetinden önce, mevcudiyeti lazımdır.

2° — Hapis hakkını bir nevi takas olarak telâkki etmiştik. Takas hakkının doğumu anında alacağı müruruzamana uğramamış bulunması iktiza ettiğine göre (BK 118/3), müruruzamana uğramış alacak için mecburi takas, yani hapis hakkı iddia olunamaz.

3° — Alacak müruruzamana uğradıktan sonra borçlunun rızası ile alacaklının eline geçen eşya üzerinde eski alacak için hapis hakkı tanınması doğru da olmaz. Böyle bir alacak için hapis hakkı tesis

[16] V. TUHR: § 81 IV 3, LEEMANN: Mad. 895 N. 28, WIELAND: Cild 2 S. 294 PELET tefrik yapmakta, birinci devre için müspet (S. 175) ikinci devre için menfi (S. 177) cevap vermektedir.

etmek iş münasebetlerini ihlâl eder. Alacak müruruzamana uğradıktan sonra mesele kanun nazarında kapanmıştır. Borçluyu ödemeğe mecbur etmeyen kanun alacaklıyı ilânihaye himaye edemez.

Netice: Müruruzamana uğramış alacak için yeniden hapis hakkı doğmaz.

**Temyiz Mahkemesi Tevhidi İctihad Hey'eti Umumiyesi-
nin 25/Eylül/ 940 Tarih ve ^{24 E.}/_{81 K.} Numaralı karar sureti**

Jandarmanın muhafazasına memur olduğu bir mahkûm ve mahpusun firarına sebebiyet vermek suçunun adli veya mülki vezaiften mütevellid bir suç olup olmadığı naktasında Temyiz ceza umum hey'eti ile dördüncü ceza dairesi arasında hasıl olan mübayanetin tevhidi içtihad suretile halli C. Başmüddeiumumiliğinin 1969 numaralı müzekkeresiyle istenilmesine mebni toplanan tevhidi içtihad hey'eti umumiyesinde keyfiyet müzakere edilerek:

Neticede; Zat ve mahiyeti: Bir katil mahkûmunun mahpus bulunduğu ceza evinden telgraf çekmek için telgrafhaneye götürülmek bahanesile Müddeiumuminin haber ve malumatı olmaksızın gardiyan tarafından kendiliğinden çıkarılıp jandarmaya teslim olunması ve vedaatına teslim olunduğu jandarma erinin de muhafazası altında bulunan bu mahkûma o sırada rakı aldirmek ve bir yerde beraberce oturup içmek gibi-aynı zamanda jandarma nizamınca meslekî disiplin cezasını da istilzam edecek mahiyette-bazı mübalâtsizliklere meydan vermesi suretiyle mahkûmun kaçmasına sebebiyet verilmesinden ibaret olan hadisede hallü tevhidi matlup içtihad, bir mahkûmu mahpus bulunduğu ceza evinden kaçırın veya kaçmasına müsamaha eden jandarma erinin bu hareketi adli bir vazife ifasından mı idari bir vazife ifasından mı neş'et etmiş bir suç sayılacağı ve bu suçtan dolayı hakkında yapılacak kanunî takibatta ahkâmı umumiyeye istisna teşkil edecek usul ve muamelâta tâbi tutulup tutulmiyacağı keyfiyetidir.

1929 Malî yılı bütcesiyle idaresi de adliyeye devir ve nakil edilmiş olan ceza evlerinin bu devir ve naklinden sonra neşrolunan 14/Haziran/1930 Tarihli ve 1721 Numaralı kanunun altıncı, yedinci ve sekizinci maddelerinde ceza evlerinin emniyet ve muhafazasını temin vazifesinin Adliye Vekâletince veya o vekâlet namına mahallerince tayin olunacak müdür ve memur ve müstahdemlere müfevvaz ve bunların hapisshaneden firara teşebbüs edenlere karşı indelhace silâh istimaline de mezun bulunduğu, ve vazî

felerini ifadan mütevellid hususattan dolayı haklarında kanunen tahkikat icrasının doğrudan doğruya adliye mercilerine aidiyeti, musarrah bulunmasına göre mahkûmların ceza evlerine konulmaları ve mahpus bulundukları müddetce muhafazaları ve firarlarına meydan vermeyecek tedbirler alınması ve firara teşebbüs edenlerin men'iyel indelhace silâh istimali hususlarının bu kanunda dahi adli vazife olarak kabul ve te'yid olunduğu müsteban olmakda ve 1/Kânunevvel/ 1937 Tarihli (jandarma teşkilât ve vazifesine mütedair nizamname) nin beşinci faslının üçüncü kısmında da hapishane ve tevkifhanelerin muhafazasıyla jandarmanın alâkası (Adliyece muhafaza teşkilâtı yapıncaya kadar) kaydiyle takyid olunmaktadır.

Yine aynı nizamnamenin ikinci maddesiyle beşinci faslının birinci ve ikinci kısımlarında: Jandarmanın umumî emniyet ve asayiş korumağa müteallik ödevlerinden kanun ve nizama ve Hükûmet emirlerine muhalif hareketlerin icrasına mani olmak vazifesi mülki, ve işlenmiş olan suç hakkında ceza muhakemeleri usulü kanunu ile diğer kanunlarda yazılı vazifeleri yapmak da adli, zabıtaya müteallik işlerden olduğu ve bunların sureti ifası tavzih olunmakla beraber adli zabıta vazifelerinin sureti ifasına mütedair ahkâm ceza muhakemeleri usulü kanunu hükûmlerine uygun bir surette mevzu bulunmaktadır.

Beriden ceza muhakemeleri usulü K. nun 154 üncü maddesinin ikinci ve üçüncü fıkralarında da yalnız Vali, Kaymakam ve Nahiye müdürleri memurin muhakemat kanunu ile mevzu usule kemakân bağı ve müstesna bulunmak üzere kanun tarafından kendilerine verilen veya kanun dairesinde kendilerinden istenilen adliyeye müteallik vazifelerde sui istimâl veyahud ihmâl ve terahileri görülen bütün Devlet memurları haklarında (Zabıta âmirleri de müstesna olmaksızın) C. Müddeiumumiliklerince doğrudan doğruya takibat icra olunacağı musarrahtır.

İmdi, Kanunen ifasıyla mükellef bulundukları adli vazifelerin gerek mahiyeti ve gerek o vazifelere diğer Devlet teşekküllerinden fazla olan meslekî irtibat ve intisablarının kuvvet ve karabeti itibariyle hakikatı halde adli faaliyetin muharik kuvvetini teşkil eden ve bu mahiyetinden dolayı kendi faaliyet mihverinde meşhud olacak en küçük bir inhiraftan ayniyle adliye cihazında vukubulabilen inhiraflar gibi memleket adaletinin umumî hareket ve faaliyetine tesir etmemesi mümkün olmayan jandarmanın adli zabıta sıfatından neşet eden icablara tebean kendisine tevdi olunan adli bir vazifenin doğrudan doğruya olmayup da niyabeten müfevvez bulunmuş ol-

ması o vazifeyi ifadan doğabilen neticelerin kanunî icablarını tebdil ve tağyire müessir olamayacağı tabii olmasına ve kanun ahkâmı bakımından ise bir mahpusun firarına meydan vermeyecek tedbirlerin ittihazı adlî bir vazife olunca o vazifeyi suiistimal suretiyle bir mahpusun firarına meydan verilmesi de adlî bir vazife sadedinde bir cürüm işlemekten başka bir şey olamayacağına ve böyle bir cürmün kanunen ve nizamen zabıtaî adliye idadına dahil ve o sıfatı haiz bir teşekküle mensub kimseler tarafından ikâi halinde mücerred ika edenlerin zabıtaî adliye sıfatından başka sıfatları da haiz bulunmalarını sebep tutarak asıl cürme saik ve âmil olan, ve tazammu ettiği salâhiyet olmasa öyle bir cürüm işlenmesine imkân mütesavver olmayan, sıfatı mahsusanın ihmali hukuku esasiyemizce adlî ve icraî vazifelerin tefriki ile istihdaf olunan ahenk ve muvazene gayesini ihlale müeddi olması tabii ve çünkü o tefrik ile istihdaf olunan gaye, ikisi birden nazara alınınca biri diğerini itmam ve istikmâl eden bir kuvvet teşkil etmek ve fakat her biri kendi faaliyet mihrinde diğerinin müdahalesinden azâde bulmak suretiyle âmmenin hayat ve münasebatı içtimaiyesine nazım olmakdan ibaret olup bu takdirde ise iki kuvvetten her birinin kendi faaliyeti matlubesine engel olan inhırafatı yine kendisinin izale etmesi tabiatı maslahat bakımından ne derece zarurî ise aksi ihtiyarat ile tefriki kuvvanın tatili kuvvaya münker olabilmesi o derece içtinabı gayri kabil neticelerden olacağına ve işte: Ceza muhakemeleri usulü K. nun 154 üncü maddesiyle yukarda zikri geçen hükmü aslinin konulması da bu sadedde hukuk ve ahkâmı esasiyeyi haleldar edecek inhıraflara meydan vermemek gayesine mübteni olup hukuku esasiyemizden kuvvet alan ve ona dayanan bu hükmü aslî müvacehesinde onunla telifi kabil olmayacak her hangi bir hükmün hatta her hangi bir nizamname ile dahi ihlâli kabil olamayacağına mebni bir mahkûmu, mahpus bulunduğu ceza evinden kaçırın veya kaçmasına müsamaha eden jandarma erinin bu hareketinden dolayı C. Müddeiumumiliğince doğrudan doğruya takibat icrası lâzım geldiğine 25/Eylül/940 Tarihinde (12)muhalif reye karşı (33)reyi ekseriyetle karar verildi.

Temyiz Mahkemesi Tevhidi İctihad Hey'eti Umumiyesinin 9/10/940 Tarih ve ^{38 E.}/_{79 K.} Numaralı karar sureti.

Duruşma sırasında müddeiumumiliğin talebi üzerine veya mahkemece re'sen bazı şahitlerin celb ve istimaı yeni delil ikamesi mahiyetinde olup olmadığı ve bu itibarla harç K. nun 52 inci maddesinin tatbiki iktiza edüp etmediği husularında Temyiz ceza hey'eti umumiyesinin 13/6/938 Tarih ve 288/250 sayılı ilâmile dördüncü ceza dairesinin 25/1/937 Tarih ve 100/190 ve 11/12/937 Tarih ve 2747/2772 Numaralı kararları arasında ihtilâf görüldüğünden bahsile keyfiyetin tevhidi icthad yolu ile halli C. Başmüddeiumumiliği yüksek memuriyetinin 3090 Numaralı müzekkeresiyle istenilmesine mebni toplanan tevhidi icthad hey'eti umumiyesinde yapılan müzakere sonunda:

Netice;

İhtilâf; Adliye harç tarifesı K. nun (52) inci maddesinde kullanılan delil ikamesi tabirinin tayini mana ve şümülünde olup işbu maddedeki delil ikamesi tabirinin mutlak olarak kullanılmasına ve kanunun bu maddesine tekabül eden Alman harç tarifesı K. nun (64) üncü maddesinde delil ikamesi mukabili kullanılan (Almanca: BeWis aufnahme Fransızca: administration de la preuve) tabirin ifade eylediği hukukî manada aynı şümül bulunmasına ve ceza muhakemeleri usulü K. nun (237) ve (238) inci maddeleri de mahkemece re'sen celb ve ihzarı emredilen şahid ve delillerin de, delil ikamesi tabirinin şümülüne dahil olacağını sarahatan göstermekde olmasına binaen delil ikamesi tabirinden kasdolunan mana tarafların irae ve ibraz edecekleri delillere münhasir olmayup hadisenin tahkik ve tedkiki zımında hâkim ve mahkemece ikame olunan bütün delillere de şamil bulunmasına binaen son tahkikat sırasında her ne suretle olursa olsun bir delil arz ve istima olunduğu surette adliye harç tarifesı K. nun yukarıda zikri geçen (52) inci maddesi mucibince tam harç istifası iktiza edeceğine ekseriyetle karar verildi.

Temyiz Mahkemesi Tevhidi İctihad Hey'eti Umumiyesinin 8/5/940 Tarih ve $\frac{36}{85}$ E. $\frac{36}{85}$ K. Numaralı karar sureti.

1771 Numaralı kanuna tevfikân mübadillere verilüp bilâhara devrolunan tasfiye vesikalarının hazinece zabt ve müsadere edilmesinden dolayı hazine aleyhine açılmış olan bir dava hakkında Uzunköprü asliye mahkemesi tarafından verilen hükmü, Temyiz dördüncü hukuk dairesi hadisenin ticarî olduğundan ve Ticaret dairesi ise mümasıl bir dava hakkında Safranbolu hâkimliğinden ticaret sıfatile sadır olan bir kararı da adı bir muameleden münbais bulunduğundan bahsile bozmuş ve bu suretle mahiyeten aynı olan bu işlerde iki daire arasında içtihad ihtilâfı bulunduğu anlaşılmış olduğundan keyfiyetin tevhidi içtihad suretiyle halli Temyiz ticaret dairesinin 155 numaralı müzekkeresiyle istenilmesine mebnî toplanan tevhidi içtihad hey'eti umumiyesinde yapılan müzakere sonunda:

Netice; her iki dairenin izah edilen noktai nazarlarına göre esasen bu kabil evrakın ticarî senedlerden bulunmadığı ve ticaret kasdına makrum olmayarak adiyen devir ve temlikî ve alımve satımı ticarî bir muamele olmadığı merkezinde, Temyiz ticaret ve dördüncü hukuk dairelerinin içtihadı birleşdiği ve ancak bunların sahiplerinden ticaret etmek kasdiyle toplayan ve satın alanların muameleleri ticarî veya adı bulunduğu hususunda ihtilâf hasıl olduğu tebarüz etmiştir.

Ticaret dairesi; 1771 Numaralı kanun mucibince mübadeleye tabi olanların terketmiş oldukları gayri menkullerin bedeline karşılık olmak üzere tasfiye vesikaları verilmiş ve emri ita ve bedellerinin sureti tesviyesi mezkûr kanunun 3,9,10,12,16 ıncı maddeleri hükmüne tâbi tutulmuş adı bir borç senedi mahiyetinde bulunmuş olduğu ve adı alacak senetlerinin velev bir tacire temlikî muamelası ticarî olmadığı gibi bu tasfiye vesikalarının tacire devr ve temlikinde kasdı temettu bulunsa dahi muameleyi adı mahiyetten çıkaramıyacağı kanaatındadır.

Dördüncü hukuk dairesi ise 7/Şubat/936 Tarih ve $\frac{36}{2}$ esas ve 4 karar Numaralı tevhidi içtihad kararıyle taayyün eylediği üzere tasfiye vesikaları-

nın devr ve temlikî ile adî senedlerin temlikî arasında fark bulunmuş ve adî senedlerin kasdî ticaretle alınıp satılması müteamil olmadığı gibi nakid makamında kabul mecburiyeti bulunmadığı halde tasfiye vesikalarına mezkûr kanunun 12 inci maddesi mucibince tedavül kabiliyeti verilmiş ve 15 inci maddesinde gösterilen hallerde nakid yerine kabulü lüzumu tasrih kılınmış ve bu itibarla tasfiye vesikaları ticarete mevzu olabilecek evsafı haiz ve bunları ticaret kasdiyle alıp satmak da caiz bulunmuş olduğuna dair mucip sebeblere istinadla bu gibi ahvalde muamelenin ticarî olduğu içtihadında bulunduğu anlaşılmıştır.

Hallolunacak mes'ele bu suretle taayyün ettikten sonra yapılan müzakere neticesinde: Tasfiye vesikalarının ticaret kasdiyle alınıp satılması muamelesinin muamelâtı ticariyeden olduğuna ekseriyetle karar verildi.

Tevhidi İc̣tihad Hey'eti Umumiyesinin 10/Temmuz/940
Tarih ve $\frac{2}{77} \frac{E.}{K.}$ Numaralı karar sureti.

Haricen satılup bilâhara açılan dava üzerine tahliyesine ve satış bedelinin iadesine karar verilen gayri menkulü müşterinin satış bedelini dava ettiği tarihten sonra işgal etmesinde hüsnüniyet mevcut olamayacağından eciri misil lâzım geleceği yolunda dairece karar verilegelmış ve bu yolda ic̣tihad takarrur etmiş iken ahiren mümasil hadisede satış bedeli müşteriye iade edilmemiş olması sebebiyle müşterinin bedeli alıncaya kadar satılan şey'i hapis ve tevkifa salâhiyettar olduğu ve bu suretle vakı işgalinden dolayı eciri misil itasiyle mükellef olmadığı şeklinde eski karar ve ic̣tihada muhalif bir ekseriyet tahassül edeceği anlaşılmış olduğundan bahsile keyfiyetin tevhidi ic̣tihad suretiyle halli Temyiz mahkemesi dördüncü hukuk dairesi reisliğinin $\frac{3069}{264}$ numaralı müzekkeresiyle istenilmesine mebni keyfiyet tevhidi ic̣tihad hey'eti umumiyesinde müzakere edilerek;

Neticede; haricen gayri menkul satulupda bedeli satana ve gayri menkulde alana teslim ve bu suretle gayri menkul alanın intifaina terkedildiği ve ahiren bunlardan biri ferağdan veya teferruğdan imtina ettiği takdirde muteber olmayan bu satış zımnında her iki tarafın verdğini istirdada hakkı mevcut ve satan aldığı parayı ve müşteri de gayrimenkulü iade vecibeleriyle mükellef bulunmuşlar ise de; bir taraf vecibesini ifa etmedikce diğer tarafı ifayı vecibeye davet edemiyeceğine binaen aldığı bedeli iade etmeyen tarafın; diğer tarafı gayri menkulü iadeye icbar ve intifadan men'edemiyeceğine ve para iade olununcaya kadar gayri menkulden intifaa izin mevcut addedileceğine ve bu vaziyette yani verdiği bedel kendisine iade edilmeyen tarafın mütemerrid addına imkân bulunmadığına ve parası iade edilinceye kadar da intifa ettiği semerelerin tazminiyle ve eciri misil itasiyle mükellef tutulmayacağına müzakere nisabı mevcudunun üçde ikisinin ittifakıyla karar verildi.

HÂKİMLİK SINIFI

Gaye Eylül 940 tarihine kadar iki sene müddeti bilfiil ikmal eden 5. inci derecedeki hâkimlerden "terfia layık,, görülenlere ait defter.

Sıra No.	Sicil No.	Adı ve soy adı	Memuriyeti
1	1807	Kemal Kovacıoğlu	İstanbul ticaret mahkemesi reisi
2	2076	Ekrem Saylam	Birinci sınıf adliye müfettişi
3	1697	Faik Uras	Birinci sınıf adliye müfettişi

Gaye Eylül 940 tarihine kadar iki sene müddeti bilfiil ikmal eden 6. ıncı derecedeki hâkimlerden "tercihan terfia layık,, görülenlere ait defter.

1	3625	Mustafa Tüzün	İkinci sınıf adliye müfettişi
2	219	Muzaffereddin Arkan	Temyiz mahkemesi rapor-törü
3	1090	Hulusi Turan	İstanbul kadastro hâkimi

Gaye Eylül 940 tarihine kadar iki sene müddeti bilfiil ikmal eden 6 ıncı derecedeki hâkimlerden "terfia layık,, görülenlere ait defter.

1	479	Bahâaddin Ural	Rize hukuk hâkimi
2	1562	İ. Hakkı Göktürk	Adana hukuk hâkimi
3	2065	Sabri Işıl	İstanbul asliye hukuk hâkimi

Sıra No.	Sicil No.	Adı ve soy adı	Memuriyeti
4	1554	Fazlullah Şenol	Alanya hukuk hâkimi
5	2114	Cevdet Günday	Bitlis reisi
6	359	Hamdi Danişoğlu	Tunceli ağır ceza reisi
7	3969	Selâhaddin Ersin	Kocaeli hâkimi
8	1122	Kenan Ataergin	Isparta reisi
9	842	Ali Arın	Kemah hâkimi
10	959	Lütfü Çakıroğlu	Mersin hukuk hâkimi
11	408	Zeki Tamay	Temyiz mahkemesi rapor- törü
12	841	Fehmi Atabay	Malatya ceza hâkimi
13	2136	Hilmi Ayık	Kütahya ceza hâkimi
14	301	Hilmi Gültepe	Kayseri hukuk hâkimi
15	2195	Fuat Yazıcı	Akseki hâkimi
16	2920	Lütfü Erkan	Siirt reisi
17	284	Tahir Sencer	Artvin hâkimi
18	1154	Zühtü Uzman	Bolvadin ceza hâkimi

**Gaye Eylül 940 tarihine kadar iki sene müddeti
bilfiil ikmal eden 7. inci derecedeki hâkimlerden
"tercihan terfi alayık," görülenlere ait defter.**

1	4146	Cevat Erkurt	İstanbul sulh hâkimi
2	2772	Kadri Sezen	İstanbul sulh hâkimi
3	37	Nuri Tümer	Bahkesir sulh hâkimi
4	4040	İbrahim Sunuhi Arsan	İstanbul asliye hukuk hâ- kimi
5	509	Kâzım Akyol	Üçüncü sınıf adliye mü- fettişi
6	5218	Rauf Dizdar	Üçüncü sınıf adliye mü- fettişi

Sıra No.	Sicil No.	Adı ve soy adı	Memuriyeti
7	1814	Kâzım Akşit	İzmir sulh hâkimi
8	3543	Zühtü Yüceoğlu	Temyiz raportörü

**Gaye Eylül 940 tarihine kadar iki sene müddeti
bilfiil ikmal eden 7. inci derecedeki hâkimlerden
"terfia layık,, görülenlere ait defter.**

1	2553	Tevfik Özdöl	Adana asliye ceza hâkimi
2	600	Fehim Ünal	Yozgat sulh hâkimi
3	2776	Sami Akyaman	Kars hukuk hâkimi
4	2399	İ. Etem Tezel	Bursa hâkimi
5	4131	Emin Altınay	Seyitgazi hâkimi
6	1080	Rahmi Anlı	Trabzon hâkimi
7	162	İhsan Sidal	Ankara sulh hâkimi
8	1328	Sadık Taşkın	Antakya hukuk hâkimi
9	5187	Muhlis Tümay	İstanbul sulh hâkimi
10	733	Refet Anul	Lüleburgaz hâkimi
11	925	Faik Esen	Serik hâkimi
12	442	A.Rıza Orhan	Ünye ceza hâkimi
13	1700	Reşat Akkuş	Sarıkamış hâkimi
14	1846	Hamdi Yalçınkaya	Çorum sulh hâkimi
15	5298	Selahaddin Demirelli	İstanbul sulh hâkimi
16	514	Muzaffer İzgi	Tarsus hukuk hâkimi
17	1779	Emin Uncuoğlu	Silifke ceza hâkimi
18	282	Fahri Bilgin	Karacasu hâkimi
19	4764	Sabri Aksüyek	Konya Ereğlisi hukuk hâ- kimi
20	4224	Mesut Öveçoğlu	Antalye ceza hâkimi
21	1350	Derviş Gündüz	Silivri hâkimi

Sıra No.	Sicil No.	Adı ve soy adı	Memuriyeti
22	1221	Faik Köstendillioğlu	Bolu sulh hâkimi
23	660	Ziya Ataç	Alaşehir ceza hâkimi
24	3515	Fehmi İnal	Seferihisar hâkimi
25	3209	Cemil Tokuz	Alaşehir hâkimi
26	1875	Avni Danışkan	Samsun sulh hâkimi
27	3412	Avni Günel	İzmir sulh hâkimi
28	478	Safi Onaran	Çorum hukuk hâkimi
29	1788	Hayrı Aksoy	Karaman hâkimi
30	913	Tevfik İzal	Dört Yol hâkimi
31	341	Hasan Dikmen	Gümüşhacıköy hâkimi
32	1864	Suut İstanbulluoğlu	Hendek ceza hâkimi
33	338	Rıza Aydoğdu	Kaş kâkimi
34	3803	İhsan Akman	Burhaniye ceza hâkimi
35	748	İ. Hakki Ülgen	Erzurum sulh hâkimi
36	3220	Mehmet Bilen	Bafra hukuk hâkimi
37	2378	Zeki Ülker	Düzce hukuk hâkimi
38	3440	A. Rıza Daloğlu	Yenişehir hukuk hâkimi
39	6100	İsmet Şen	Tekirdağ hukuk hâkimi
40	3669	Refik Belür	Karamürsel hâkimi
41	1278	Rıfat Günaydın	Eğirdir hâkimi
42	326	Lütfü Karaali	Ayancık hâkimi
43	3619	Şükrü Dölek	Pınarbaşı hâkimi
44	109	İrfan Kızanlık	Çorlu hâkimi
45	1040	Şükrü Soykan	Uşak sulh hâkimi
46	3522	Saffet Gürkan	Bursa hukuk hâkimi
47	715	Necip Uslu	Maraş ceza hâkimi
48	949	Celal Ünal	Elmalı ceza hâkimi
49	1138	Necati Yılmaz	Ankara sorgu hâkimi
50	4235	S. Saffet Ünan	İstanbul sorgu hâkimi
51	5040	Sami Erden	İstanbul sorgu hâkimi

Sıra No.	Sicil No.	Adı ve soy adı	Memuriyeti
52	726	Hüsnü Türel	Bolu kadastro hâkimi
53	1578	Avni Örmeci	Kırklareli kadastro hâkimi
54	375	Lütfü Sezer	Edirne kadastro hâkimi
55	3085	Abdulhamit Ertemer	İzmir kadastro hâkimi
56	2363	Ziyaettin Sönmez	Boğazlıyan hukuk hâkimi
57	1703	Fehmi Eğmen	Bilecik hukuk hâkimi
58	3661	Lütfü Tanverdi	Çerkeş hukuk hâkimi
59	1416	Selahattin Erkıvanç	Bursa sulh hâkimi
60	793	Asım Güven	Marmaris hâkimi
61	452	Mehmet Güngör	Kalecik ceza hâkimi
62	2128	Edip Berkit	Emet hâkimi
63	1482	Hıfzı Akıner	İskilip ceza hâkimi
64	405	Lütfü Erdem	Develi ceza hâkimi
65	648	Celalettin Taşpınar	İstanbul sulh hâkimi
66	278	Nafiz Özöktem	Anamur hâkimi
67	2027	Tevfik Topuğulu	Çine hâkimi
68	1478	İ. Hakkı Gürsoy	Haymana hâkimi
69	4160	H. Timur Kalkay	Torbalı hâkimi
70	5382	Mehmet Arıkan	Tunçeli azası

**Gaye Eylül 940 tarihine kadar iki sene müddeti
bilfiil ikmal eden 8. inci derecedeki hâkimlerden
"tercihan terfia layık,, görülenlere ait defter.**

1	5196	Behçet Türkay	İzmir sulh hâkimi
2	5147	İhsan Uzman	Aydın azası
3	5197	Reşat Köksal	İstanbul sulh hâkimi

Adliye Ceridesi

32 inci sene sayı : 3

F : 4

213

Sıra No.	Sicil No.	Adı ve soyadı	Memuriyeti
4	5227	Nefi Demiroğlu	İstanbul ağır ceza azası
5	4900	Avni Öztürk	Amasya hâkimi
6	1637	Tahir Bayçın	Denizli sulh hâkimi
7	5717	Sait Göcvan	Bayındır hukuk hâkimi
8	4187	Esat Kırca	Zonguldak azası
9	2208	Kadri Tabak	Erzincan hâkimi
10	4584	Tevhit Kocabalkanlı	İstanbul sulh hâkimi
11	2398	Nizamettin Özdeniz	İstanbul sulh hâkimi
12	5177	Kemal Ecevit	Kandıra hâkimi
13	5222	Hamdi Arda	Kırkağaç hâkimi
14	3225	Vahdi Özmen	Konya icra hâkimi
15	5038	Ümran Öktem	Ankara ticaret azası

Gaye Eylül 940 tarihine kadar iki sene müddeti bilfiil ikmal eden 8. inci derecedeki hâkimlerden “terfia layık” görülenlere ait defter.

1	4630	İsa Ruhi Küntü	Çermik hâkimi
2	2205	Şadi Çelik	Adana sulh hâkimi
3	4905	Reşat Bayramoğlu	Ankara ağır ceza mahkemesi azası
4	4979	Adil Güneşoğlu	Zonguldak azası
5	5036	Hıfzı Şirmanoğlu	Adıyaman hâkimi
6	2938	Sadık Değirmencioğlu	Bayburt ceza hâkimi
7	4376	Naci Öztin	İstanbul sulh hâkimi
8	5165	Nafiz Yücel	İstanbul icra muavin hâkimi
9	1273	Hilmi Tüzer	Söke ceza hâkimi
10	4767	Abdurrahman Sincer	Bergama hukuk hâkimi

Sıra No.	Sicil No.	Adı ve soyadı	Memuriyeti
11	3312	Nesimi Baysoy	Çankırı hukuk hâkimi
12	209	Şerif Tüme	Urfa hukuk hâkimi
13	5231	Cemal Gündüz	Kastamonu sulh hâkimi
14	789	Ata Dalmaç	Saiteli hâkimi
15	2029	Münür Kösemihaloğlu	İstanbul sulh hâkimi
16	30	Tevfik Şenöz	Afyon sulh hâkimi
17	870	Vehbi Özdöl	Eskişehir azası
18	3735	Besim Yılmaz	Cebelibereket ceza hâkimi
19	1202	Tevfik İzgi	Adana azası
20	5246	Celalettin Alpaslan	Mersin sulh hâkimi
21	5206	Mümtaz yılmazoğulları	Çiçekdağı hâkimi
22	5226	Avni Deniz	Gülner hâkimi
23	5194	Abdurrahman Birin	İzmir ağır ceza azası
24	506	Cemil Bilman	Trabzon asliye ceza hâkimi
25	3571	Seyfettin Balkız	İzmir sulh hâkimi
26	2374	Kanber Öke	Kavak sulh hâkimi
27	3668	Ali Argun	Biga ceza hâkimi
28	5011	Muhittin Fermanlı	İstanbul sulh hâkimi
29	3342	Mehmet Arabi Seçkin	Bozdoğan hâkimi
30	5039	Kadri Şener	Antalya azası
31	346	Zeki Hekimoğlu	Ordu azası
32	3524	Rıfat Kılıç	Yozgat azası
33	440	Ziya Uğurlu	Behisni hâkimi
34	439	Nedim Akpınar	Karasu sulh hâkimi
35	521	Saip Güvelioğlu	Gaziantep ceza hâkimi
36	4281	Celalettin Sayın	Niğde azası
37	3729	Muhtar Kumbasar	Maraş sulh hâkimi
38	4946	Necati Gökeri	Bandırma asliye ceza hâkimi
39	4769	Reşit Nomer	İstanbul sulh hâkimi

Sıra No.	Sicil No.	Adı ve soy adı	Memuriyeti
40	5012	Ata Ataoglu	Meriç sulh hâkimi
41	5157	Naci Salim Erel	Fenike hâkimi
42	380	Safer Hilmi Altay	Eskişehir sulh hâkimi
43	1296	Zühtü Aykan	Senirkent sulh hâkimi
44	278	Rıza Kıvırcıoğlu	Erbaa hukuk hâkimi
45	378	Abdulkadir Mutlu	Akşehir ceza hâkimi
46	995	Ali Özataç	Adapazarı azası
47	1800	Hüseyin Kurdoğlu	Burhaniye hukuk hâkimi
48	1396	Ali Tekinay	Cebelibereket ceza hâkimi
49	2063	Abdulkerim Kocareşit oğlu	Aydın hukuk hâkimi
50	1317	Sadık Öke	Ayvacık hâkimi
51	5191	Nazim Arga	İstanbul ticaret mahkeme- si azası
52	915	Rıza Özdemir	Mut hâkimi
53	1567	H.Hüsnü Sayın	Buldan hâkimi
54	2778	Emin Akyürek	Eşme hâkimi
55	1520	Akif Güney	Sinop hukuk hâkimi
56	424	Şinasi Tüzer	Gümüşhane azası
57	3842	Abidin Sümer	Kırşehir azası
58	91	Atıf Varlık	İstanbul ağır ceza azası
59	1833	Kemalettin Engin	Edirne sulh hâkimi
60	1854	İkbal Argun	Antalya azası
61	1024	Cemal Ataç	Gölköy sulh hâkimi
62	3592	Hayri Kandemir	Söğüt ceza hâkimi
63	435	Sabri Yüce	Kars azası
64	4950	Recep Balkan	Samsun sulh hâkimi
65	4219	Fehmi Karadoğan	Sandıklı ceza hâkimi
66	2832	Fevzi Mankal	Kalecik hukuk hâkimi
67	917	Hilmi Evran	Adapazarı azası
68	2673	Şevki Ayar	İskenderun hukuk hâkimi

Sıra No.	Sicil No.	Adı ve soy adı	Memuriyeti
69	1450	Tahsin Garzanlıoğlu	Sivas sulh hâkimi
70	1995	Alaaddin Kırmızı	İstanbul sulh hâkimi
71	421	Mustafa İlhan	Sındırgı hâkimi
72	1368	Mümin Ersöz	Bursa hâkimi
73	3612	Tevfik Uzel	Kütahya azası
74	5010	A. Fevzi Öz	Kuşadası ceza hâkimi
75	3148	Hamdi Özer	Trabzon azası
76	956	Remzi Ögüt	Mardin azası
77	2132	S. Sabri Çitakoğlu	Yozgat asliye ceza hâkimi
78	4625	Hasan Ünal	Tarsus ceza hâkimi
79	739	Remzi Kıran	Pazar hukuk hâkimi
80	384	Mesut Demir	Taşköprü hukuk hâkimi
81	293	İlyas Oğuz	Salihli asliye ceza hâkimi
82	2214	Nazım Buğraya	Siirt azası
83	987	Sadık Oğuz	Orhaneli hâkimi
84	4128	Arif Aydın	Afyon azası
85	2047	Şevket Yeğit	Bayramıç hâkimi
86	1835	Şerafettin Orhon	Urfa ceza hâkimi
87	4049	Mahmut Sarıgöl	Eceabat sulh hâkimi
88	4259	Şükrü Demirhan	Gürün ceza hâkimi
89	2921	Halit Özbay	Çatalca ceza hâkimi
90	1241	Ağâh Apaydın	Silifke hukuk hâkimi
91	5240	Şefkati Berk	İstanbul sulh hâkimi
92	1060	Rüştü Olcay	Şebinkarahisar azası
93	1169	Tevfik Mazman	Nizip hâkimi
94	994	Rüştü Teymur oğlu	Göğdes hâkimi
95	5325	Receb Toksöz	Siirt azası
96	5162	Salih Ertem	Tavas hukuk hâkimi
97	1900	Nuri Özak	Karaisalı hâkimi
98	3218	Ziyaettin Serim	Akçaabat hâkimi
99	5030	Mitat Tulga	Ezine hâkimi
100	3848	Bahri Uzun Hasan oğulları	Keşan ceza hâkimi

Sıra No.	Sicil No.	Adı ve soy adı	Memuriyeti
101	3314	Fevzi Kautoğlu	İncesu hâkimi
102	997	Rasım Çolpan	Balye hâkimi
103	1768	Hakkı Tıkman oğlu	Safranbolu ceza hâkimi
104	4178	Hulusi Bayrakdar	Giresun azası

**Gaye Eylül 940 tarihine kadar iki sene müddeti bilfiil ikmal eden 9. uncu derecedeki hâkimlerden
“tercihan terfia layık,, görülenlere ait defter.**

1	5287	Fazıl Ulucak	İstanbul ticaret mahkemesi azası
2	5768	Bahaddin Sümer	Adana sulh hâkimi
3	2495	Talat Uras	Balıkesir sulh hâkimi
4	4892	Kâmil Gürçay	Ankara ticaret azası
5	6145	Niyazi Ünal	Simav hukuk hâkimi
6	5668	Hikmet Mamık oğlu	Mucur hâkimi
7	6017	Emin gebizlioğlu	Bâlâ hâkimi
8	6001	Reşit Alemdar	Bünyan hukuk hâkimi
9	6016	Ömer kaya	İzmir sulh hâkimi
10	5991	İbrahim Tokar	Gerede hukuk hâkimi
11	6200	Necmettin Örgen	Trabzon sulh hâkimi
12	6195	Turgut Özdamar	Nazilli ceza hâkimi
13	5994	Halil Ceysoy	İstanbul ağır ceza azası
14	6155	Tahir Oskay	Devrek hukuk hâkimi
15	5984	Edip Alan	Ereğli ceza hâkimi
16	5904	Abdulnafi Onat	Bergama ceza hâkimi
17	4472	Salih Engin	Sarayköy hâkimi

**Gaye Eylül 940 tarihine kadar iki sene müddeti bilfiil
ikmal eden 9. uncu derecedeki hâkimlerden
“terfia layık,, görülenlere ait defter**

1	5792	Tahsin Üstünel	İstanbul ticaret mahkeme- si, azası
---	------	----------------	--

Sıra No.	Sicil No.	Adı ve soy adı	Memuriyeti
2	6147	Celal Yüksel	Balıkesir azası
3	5787	Z. Nimet Yeğin	İzmir sulh hâkimi
4	5016	Fazıl Ertuğrul	Nusaybin hâkimi
5	5303	Arif Özbilge	Turgutlu ceza hâkimi
6	4244	Ali Rıza Önen	Gebze ceza hâkimi
7	6190	İsmail Öğüt	İzmir ağır ceza azası
8	6192	Fethi Kuraner	Aydın sulh hâkimi
9	5163	Nuri Parkan	Gediz ceza hâkimi
10	1605	Hasan Tunca	Ürgüp hukuk hâkimi
11	6010	Hayrettin Genya	Temyiz mahkemesi rapor- törü
12	1667	İhsan Balkan	Yozgat sulh hâkimi
13	5674	Veli Ünüvar	Seydişehir hâkimi
14	5949	Nejat Eğemen	Vakıfkebir hâkimi
15	5677	Mirsat Yamaç	Ankara sulh hâkimi
16	4922	Ali Rıza Azak	Cide hâkimi
17	4091	Emin Böke	Manisa azası
18	5900	Necati Baral	Manisa sulh hâkimi
19	5961	Zekeriya Korkmaz	G. Antep azası
20	5767	Sadi Erten	Karacabey hukuk hâkimi
21	5753	Sabriye Ürek	Ankara sulh hâkimi
22	5273	Süleyman Çetin	Nevşehir hukuk hâkimi
23	1735	Ziya Özaydın	Bolvadin hukuk hâkimi
24	6201	Mesut Seyhun	Çal ceza hâkimi
25	188	Kemalettin Akşit	Salihli asliye hukuk hâkimi
26	6034	Melahat Senger	Ankara sulh hâkimi
27	5642	Rasım Çzkurt	Niğde sulh hâkimi
28	5433	Ali Derinöz	Ordu sulh hâkimi
29	6066	Kemal Ergin	Düzce sulh hâkimi
30	5516	Necati Yücel	Ordu azası

S. No.	Sicil No.	Adı ve soy adı	Memuriyeti
31	6683	Şahbezat Anış	Bandırma hukuk hâkimi
32	1878	Habibullah Erkilic	Artvin sulh hâkimi
33	555	Münür Ünal	Şiran sulh hâkimi
34	5258	Fikri Apaydın	Kayseri sulh hâkimi
35	1173	Hüseyin Özer	Gaziantep sulh hâkimi
36	1512	Hakkı Kaya	Çorum azası
37	6202	Hamdi Çolakoğlu	Gerze hâkimi
38	4473	Hilmi Arısoy	Çıbık hâkimi
39	4358	Sabri Öztürk	Tefenni hâkimi
40	1294	Salih Alpaslan	Urfa azası
41	5326	Mustafa Tonbuloglu	Şebinkarahisar azası
42	6002	Nuri Tarhan	Bozkır hâkimi
43	5173	Cevdet Karaağaç	Karaman hukuk hâkimi
44	5802	Asaf Günaç	Midyat hâkimi
45	5520	Şerif Kolhan	Urla hukuk hâkimi
46	955	Tahir Kayserilioglu	Viranşehir hâkimi
47	526	Tevfik Erden	Kars sulh hâkimi
48	5671	Celal Tuzer	Düzce ceza hâkimi
49	1092	Bahri Demir	Çorum azası
50	5415	Naci Nuri Aykun	Fethiye ceza hâkimi
51	5964	Abdulkadir Baytöre	Nevşehir ceza hâkimi
52	1025	Ali Rıza Bahadır	Başkale sulh hâkimi
53	5936	Rifat Korkut	Uşak hukuk hâkimi
54	6185	Hamit Aytunca	Yenişehir ceza hâkimi
55	5799	Adnan Süzmen	Edremit ceza hâkimi
56	6144	Nazmi Baytok	Zonguldak ceza hâkimi
57	6199	Tayyar Yasa	Samsun asliye hukuk hâkimi
58	5796	Nezih Kandemir	Zara hâkimi
59	6008	Hakkı Güngör	Torul sulh hâkimi

Sıra No.	Sicil No.	Adı ve soy adı	Memuriyeti
60	6196	Hüsnü Aydın	İstanbul sorgu hâkimi
61	5583	İzzet Gür	Ankara icra memuru
62	953	Hamit Güven	Sivas azası
63	5047	Lütfü Erol	Erzurum asliye caza hâkimi
64	3990	Abdulkadir Kara	Burhaniye sulh hâkimi
65	1397	Yusuf Can	Ceyhan ceza hâkimi
66	5672	Sıtkı Tunçaral	Alanya ceza hâkimi
67	3709	Avni Tatay	Artova sulh hâkimi
68	4100	Kâmi Göktürk	Bayburt hukuk hâkimi
69	2083	Fikri Doğanoglu	Emirdağ ceza hâkimi
70	6197	Refet Konyaoglu	Siverek hukuk hâkimi
71	3967	Şemi Tümer	Akhisar ceza hâkimi
72	4864	Niyazi Bayram	Kuruçay hâkimi

Gaye Eylül 940 tarihine kadar iki sene müddeti bilfiil ikmal eden 10. uncu derecedeki hâkimlerden "terfi alayık,, görülenlere ait defter.

1	6287	Nusret Taftalı	Alucra hâkimi
---	------	----------------	---------------

Gaye Eylül 940 tarihine kadar iki sene müddeti bilfiil ikmal eden 11. inci derecedeki sorgu hâkimlerinden "terfia layık,, görülenlere ait defter.

1	3068	Fahri Sızıroğlu	Çölemerik sorgu hâkimi
2	5788	Cemil Ceyhan	Kilis sorgu hâkimi

Gaye Eylül 940 tarihine kadar iki sene müddeti bilfiil ikmal eden 6. inci derecedeki müddeiumumilerden "terfia layık,, görülenlere ait defter.

Sıra No.	Sicil No.	Adı ve soy adı	Memuriyeti
1	3221	Feyzi Köken	Kayseri M. U. si

Gaye Eylül 940 tarihine kadar iki sene müddeti bilfiil ikmal eden 7. inci derecedeki müddeiumumilerden "tercihan terfia layık,, görülenlere ait defter.

1	5578	Hüseyin Sapmazlı	Ankara M. U Baş muavini
---	------	------------------	-------------------------

Gaye Eylül 940 tarihine kadar iki sene müddeti bilfiil ikmal eden 7. inci derecedeki müddeiumumilerden "terfia layık,, görülenlere ait defter.

1	2254	Nuri Erenler	Elazığ M. U. si
2	177	Nusret Tuçer	Adapazarı M. U. si
3	1387	Hilmi Çiloğulları	Burhaniye M. U. si
4	1928	Zeki Bilgin	Malatya M. U. si

Gaye Eylül 940 tarihine kadar iki sene müddeti bilfiil ikmal eden 8. inci derecedeki müddeiumumilerden "tercihan terfia layık,, görülenlere ait defter.

1	4431	Sabri Kösebay	İstanbul M. U. muavini
2	5324	Cemalettin Köseoğlu	İstanbul M. U. muavini
3	5180	Hikmet Tüzel	İnebolu M. U. si
4	2720	Recai Özmen	Başmüddeiumumi muavini

Sıra No.	Sicil No.	Adı ve soyadı	Memuriyeti
5	5166	Mustafa Hızal	Kırklareli M. U. si
6	5236	Übeyit Gilisrahoğlu	İstanbul M. U. muavini
7	5020	Rüştü Kayıkcıoğlu	Cebelibereket M. U. si
8	5453	İsmail Hadımlıoğlu	Başmüddeiumumi muavini
9	5639	Ziya Balkuvar	Başmüddeiumumi muavini

Gaye Eylül 940 tarihine kadar iki sene müddeti bilfiil ikmal eden 8. inci derecedeki müddeiumumilerden "terfia layık" görülenlere ait defter.

1	4917	Zahit Tor	Bolu M.U. si
2	2502	Kemal Tan	Çorum M.U. si
3	5322	Zeki Dalokay	Burdur M.U. si
4	4276	Aşır Aksu	Edirne M.U. si
5	5158	Baha Soysal	Sivas M.U. si
6	5015	Şükrü Sancar	Andirin M.U. si
7	5156	Nazif Başar	Üsküdar M.U. muavini
8	4357	Hasan Basri Özkan	Mudanya -M.U. si
9	5252	Hikmet Sonel	Saray M.U. si
10	5193	İsmail Zeybekoğlu	Niğde M.U. si
11	4626	Hamdi İyigün	Artvin M.U. si
12	634	Abdullatif Akalın	Mesudiye M.U. si
13	4862	Hakkı Çağırankaya	Biga M.U. si
14	2781	Fevzi Altıok	Kırşehir M.U. muavini
15	5029	Hilmi Uluca	Zile M.U. si
16	5164	Abdullah Bükür	Siverek M.U. si
17	5219	Esat Tefvik Erpağ	Sarıkamış M.U. si
18	4910	Lütfü Kaynak	İstanbul M.U. muavini
19	5160	Hami Kural	Ağrı ağır ceza M.U. si
20	2393	Hikmet Berker	Ünye M.U. si
21	3659	Hayrullah Şen	Alucra M.U. si

Gaye Eylöl 940 tarihine kadar iki sene müddeti bilfiil ikmal eden 9. uncu derecedeki müddeiumumilerden "tercihan terfia layık,, görülenlere ait defter.

Sıra No.	Sicil No.	Adı ve soy adı	Memuriyeti
1	6036	Mürüvet Tüzünkan	Baş M.U. muavini
2	5731	Necati Erdoğan	Bolvadin M.U. si
3	5661	Cemil Akdoğan	Dursunbey M.U. si
4	5986	Hayri Ertürk	Kayseri M.U. muavini
5	2840	Ekrem Gökvardır	Baş M.U. muavini
6	5781	Şerafettin Gökmen	Adana M.U. muavini

Gaye Eylöl 940 tarihine kadar iki sene müddeti bilfiil ikmal eden 9. uncu derecedeki müddeiumumilerden "terfia layık,, görülenlere ait defter.

1	5956	Salih Oyman	Mustafakemalpaşa M.U.si
2	5937	İrfan Beğdeş	Eskişehir M.U. muavini
3	5685	Servet Yener	Vezirköprü M.U. si
4	6655	Hicabi Dinc	İstanbul müddeiumumi muavini
5	5748	İsmet Tulay	Trabzon müddeiumumi muavini
6	6019	Ömer Yürük oğlu	Van M. U. si
7	5998	Talat Özpolat	Manisa müddeiumumi muavini
8	5985	Turgut Oktay	İstanbul M. U. muavini
9	5997	Cemil Muhtar Söylemez	Denizli M. U. muavini
10	6005	Nuri Ocakçı oğlu	Tokat M. U. muavini
11	5795	Ali Özdemir	Gümüşhane M. U. si

S. No.	Sicil No.	Adı ve soy adı	Memuriyeti
12	5791	Sadık Yırçalı	Gönen M. U. si
13	6004	Ziyaettin Yazgan	İstanbul M. U. muavini
14	3616	Zeki Olcay	Manuvgat M. U. si
15	6024	Tevfik Tunçok	Adapazarı M. U. muavini
16	6022	Orhan Tığrak	İstanbul M. U. muavini
17	5939	Fuat Börekci	Ankara M. U. muavini
18	5916	Edip Ünalercan	İstanbul M. U. muavini
19	6000	Hamit Selekler	Fenike M. U. si
20	5902	Tahsin Okur	İstanbul M. U. muavini
21	6007	Fehmi Çağıl	İstanbul M. U. muavini
22	5643	Nail Çelebi oğlu	Çal M. U. si
23	6283	Sadrettin Berk	İstanbul M. U. muavini
24	5703	Cevat Özpay	İstanbul M. U. muavini
25	6303	Galip Barlas	Bolu M. U. muavini
26	6322	Mustafa Somer	Merzifon M. U. si
27	5474	Hakkı Talimcioğlu	Yalova M. U. si
28	436	Nusret Tekin	Sındırgı M. U. si
29	492	Kamer Gerçek	Yozgat M. U. muavini
30	679	Arif Hikmet Turhan	Gördes M. U. si
31	1776	Hakkı Akman	Emirdağ M. U. si
32	5897	Muammer Bahşi	Ürgüç M. U. si
33	5513	Kemal Berkarda	İzmir M. U. muavini
34	3718	Besim Altıok	Eskişehir M. U. muavini
35	4920	Kemal Berk	Tire M. U. si
36	6193	Necati Erdem	Silivri M. U. si

Terfilerine halen kazaf ve inzibatî bir mani olmıyan muavin, hâkim ve müddeiumumilerle hâkim sınıflarından sayılanlardan gaye Şubat /941 tarihine kadar terfi müddetlerini bitireceklerin sicil sıra numarası itibarile isimlerini gösterir liste hâkimler kanununun 29. uncu maddesi mucibince her meslek sınıfları için ayrı ayrı hazırlanarak aşağıya derç edilmiştir. Kendilerini terfia şayan gördükleri halde bu listede isimlerini bulamıyanlar mezkûr maddenin ikinci fıkrasına tevfikân neşir tarihinden itibaren bir ay içinde ayırma meclisine yazılı olarak itiraz edebilirler.

H Â K İ M L İ K S İ N İ F İ

5 inci derece hâkimlik sınıfına ait defter

S. No.	Sicil No.	Memuriyet ve adı
1	205	Samsun asliye hukuk hâkimi Ali Sakıp Esen
2	260	Rize ceza hâkimi Nizamettin Acar
3	352	Mersin hâkimi Şevki Kuyulu
4	406	Mersin hukuk hâkimi Mazhar Okcuoğlu
5	824	Tunçeli hukuk hâkimi Mustafa Nasuhi Etgü
6	908	Ankara ticaret reisi Ali Yiğit
7	947	Sivas reisi Mehmet Kıcıman
8	1086	Muğla hukuk hâkimi İbrahim Etem Kaymak
9	1121	Salihli hâkimi Servet Tan
10	1129	Burdur hâkimi İbrahim Kâzım Tokmak
11	1338	Adapazarı hukuk hâkimi Ali Kemal Güranlıoğlu
12	1339	Temyiz mahkemesi raportörü Rıza Yardım
13	1430	Bergama hâkimi M. Fevzi Can

S. No.	Sicil No.	Memuriyet ve adı
14	1701	Ankara ağır ceza reisi Sabri Yoldaş
15	1746	Diyarbakır reisi Ramiz Alpaydın
16	2046	Kocaeli hukuk hâkimi Sabri Tüzel
17	2265	Tokat ceza hâkimi Fazil Özoral
18	2564	Birinci sınıf adliye müfettişi Bahattin Arıkan
19	2716	Çorum reisi Celalettin Üster
20	4363	Birinci sınıf adliye müfettişi M. Cemil Ayata

6. ıncı derece hâkimlik sınıfına ait defter

1	176	Kilis ceza hâkimi Niyazi Kural
2	640	Şebinkarahisar reisi Fazil Kök
3	780	Şarköy hâkimi Hadi Özer
4	983	Antalya ağır ceza reisi Ali Galip Öztürk
5	1171	İkinci sınıf adliye müfettişi Kemal Göğüş
6	1249	Kastamonu hukuk hâkimi Mansur İçel
7	1333	Ünye hukuk hâkimi Ahmet Hamdi Üstünel
8	1705	Gümüşhane asliye reisi Abidin Varan
9	1723	Cebelibereket hâkimi Ramiz Türkay
10	1742	Muş hâkimi İsmail Kilit
11	1778	Bilecik hâkimi M. Agâh Laçın
12	1839	Bafra ceza hâkimi Muhittin Ülkü
13	1840	Nevşehir hâkimi Saip Demiray
14	1869	Muğla ceza hâkimi Necmettin Başaran
15	2022	Bolu hukuk hâkimi Süleyman Suphi Erel
16	2032	Ayvalık ceza hâkimi Sedat Başer
17	2605	Kradeniz Ereğlisi hukuk hâkimi İsmail Öztürk
19	3223	İkinci sınıf adliye müfettişi Mazhar Tüzel
19	3549	Aydın asliye ceza hâkimi Şevki Taşcıoğlu
20	4054	İstanbul asliye hukuk hâkimi Nail İnci
21	4057	İkinci sınıf adliye müfettişi A. Cevdet Özer

7. inci derece hâkimlik sınıfına ait defter

S.No.	Sicil No.	Memuriyet ve adı
1	175	İslahiye hâkimi Hüseyin Üster
2	213	Salihli sorgu hâkimi Kemal Sorguç
3	239	Cizre hâkimi Ahmet Titrek
4	318	Beypazarı ceza hâkimi Nazım Sümer
5	496	Şile hâkimi Muhlis Şen
6	663	İspir hâkimi Salih Fevzi Yazıcı
7	688	Elbistan ceza hâkimi M. Veysi Bayar
8	768	Karaman ceza hâkimi Şemsettin Aklan
9	989	Erganimadeni hâkimi Ahmet Muhtar Akşener
10	1033	Edirne hukuk hâkimi Ahmet Uğurlu
11	1265	Konya azası Fevzi Onay
12	1408	İmroz hâkimi Hüsnü Demirtaş
13	1616	Mihalıççık hâkimi Abdullah Öztürk
14	1792	Tirebolu hukuk hâkimi Ali Haydar Onat
15	1793	Gönen hukuk hâkimi Abdulbaki Vasıf Özarıslan
14	1812	Keşan hukuk hâkimi Ali Pekdemir
15	1917	Kastamonu sulh hâkimi Ahmet Gümüş
16	1918	Akçadağ hâkimi Sadık Yüce
17	1932	Eskişehir sulh hâkimi Sabri Atay
18	2260	Kürreinühas hâkimi Hilmi Enercan
19	2922	Kozan azası Tefik Çelikel
20	3153	Uluborlu hâkimi Bahattin Tüzel
21	3195	İstanbul sulh hâkimi Zeki Ternar
22	3429	Çorum sulh hâkimi Suphi Andic
23	3665	Kırşehir hukuk hâkimi Emin Nami Güven
24	3847	Bilecik ceza hâkimi İzzet Giritlioğlu
25	4113	İstanbul asliye hukuk hâkimi Kâzım Suda

S.No.	Sicil No.	Memurivet ve adı
26	4158	Hadım hâkimi Ali Rıza Deniz
27	4263	Erbaa ceza hâkimi Kâzım Göğenç
28	4961	Bursa icra hâkimi Şevket Nezihi Kumral
29	4992	Ödemiş asliye ceza hâkimi Öztunç
30	5185	Ankara sulh hâkimi İhsan Köknel
31	5420	Adana sulh hâkimi Ali Hadi Okan
32	5444	İstanbul sulh hâkimi Niyazi Karkazan
33	6069	İstanbul sorgu hâkimi Selâhaddin Ayanoglu

8. inci derece hâkimlik sınıfına ait defter

1	250	Gevaş sulh hâkimi Bahri Ökten
2	604	Elazığ sulh hâkimi Hüseyin Cahit Gürkaş
3	622	Temyiz mahkemesi raportörü Abdulbari Uğur
4	742	Boğazliyan ceza hâkimi İhsan Sargut
5	771	Çatalca hukuk hâkimi Sabri Sezer
6	1048	Trabzon âzası Tahsin Mutlu
7	1242	Niğde hâkimi Veli Vehbi Çelik
8	1266	Isparta âzası Veli Alp
9	1272	Soma hâkimi Ziyaattin Akbaş
11	1696	Elmalı hukuk hâkimi Hüseyin Güngör
12	1702	Tortum hâkimi Abdullah Tümer
13	1738	Ağrı hâkimi Kâmil Ergin
14	1759	İnebolu hukuk hâkimi Şevki Oguz
15	1845	Temyiz mahkemesi raportörü A. Cevdet Nurhat
16	2110	Safranbolu hukuk hâkimi M. Muhittin Kartal
17	2275	Pülümer hâkimi A. Hamdi Aracı
18	2801	Erzincan sulh hâkimi M. Ziya Erol

Adliye Ceridesi

32 inci sene sayı : 3

F : 5

S. No.	Sicil No.	Memuriyet ve adı
19	2843	Mecitözü hukuk hâkimi Şemi Gerçek
20	3219	Amasya âzası Hüsnü Karacaoğlu
21	3127	Giresun âzası Tefvik Demircioğlu
22	3533	Çankırı ceza hâkimi Sadık Şimşek
23	3609	Aksaray ceza hâkimi Kemalettin Yalın
24	3940	Konya âzası Ragıp Akyavaş
25	4055	Çemişkezek hâkimi Halil Soysal
26	4529	Biga hukuk hâkimi Lûtfi Tekmen
27	4703	Suşehri hâkimi Şevket Olgantürk
28	4723	İstanbul icra muavin hâkimi Celalettin Türkgeldi
29	4903	Ankara sulh hâkimi M. Akıl Önder
30	4936	Kars âzası Burhanettin Belge
31	4988	Daday hâkimi Cemal Tümer
32	5259	Karaman Ereğlisi ceza hâkimi Emin Bilgiç
33	5188	Ankara hâkimi Sedat Çümralı
34	5195	İzmir asliye hukuk hâkimi İzzet Aker
35	5199	İstanbul ağır ceza azası Salim Başol
36	5201	Ankara sulh hâkimi Talat Karay
37	5235	Kastamonu âzası Nurettin Faydagör
38	5250	Ladik sulh hâkimi Abdulalim Sumer
39	5259	Ceyhan hukuk hâkimi Ali Yümnü Aktar
40	5297	İstanbul sulh hâkimi Nasrettin Bilgin
41	5319	Vezirköprü ceza hâkimi Hadi Dömer
42	5394	Mudurnu ceza hâkimi Cemalettin Tekcan
43	5590	Ankara sulh hâkimi Fatma Nezahat İris
44	5644	Hayrebolu hâkimi Ali Saim Bisalman
45	5665	Rize azası H. Avni Tümerden
46	5670	İzmir asliye hukuk hâkimi Müfit Erkuyumcu
47	5678	Hukuk işleri U. M. muavini Ahmet Nuri Ülgenalp

S. No.	Sicil No.	Memuriyet ve adı
48	5757	Ödemiş sulh hâkimi Sinan Gür
49	7125	Ankara sulh hâkimi Hikmet Belbez

9. uncu derece hâkimlik sınıfına ait defter

1	203	Denizli azası Hakkı Tüzüner
2	307	Pazar ceza hâkimi Hulusi oğuz
3	462	Feke sulh hâkimi Ali Naci Bıyıklı
4	576	Ulukışla hâkimi Fethullah Şerbetçi
5	698	Mecitözü ceza hâkimi Abdullah Nazif Kötanoğlu
6	724	Kırşehir azası Niyazi Erol
7	879	Kahta hâkimi İbrahim Etem Akal
8	1222	Simpav ceza hâkimi Sadrettin Öztürk
9	1315	Denizli ceza hâkimi Necip Naci Aksoy
10	1445	Keban sulh hâkimi Hulusi Özkaya
11	1656	Babaeski sorgu hâkimi İhsan Ovalı
12	1852	Gelibolu ceza hâkimi Abdulhamit Ziaettin Öğütçü
13	1889	Silifke sulh hâkimi Fazlı Canko
14	2165	Çivril ceza hâkimi İsmail Sıtkı Savaş
15	3192	Ankara icra memuru Bekir Fikri Turna
16	3591	Çankırı azası Zahit Tokman
17	3653	İsparta sulh hâkimi Vehbi Baykan
18	3938	Vize hâkimi Ahmet Karaçan
19	4918	Uşak sorgu hâkimi Bahadır Yücer
20	4919	Sinop asliye ceza hâkimi Mustafa Özkan
21	5013	Niksar hâkimi Hilmi Kâmil Özüaydın
22	5014	Beyşehir ceza hâkimi Şevket Tüzel
23	5209	Sürmene hâkimi Nazif Özata
24	5305	Bitlis azası Kadri Duran
25	5390	Kastamonu azası Mehmet Erdemir

S.No.	Sicil No.	Memuriyet ve adı		
26	5504	Ürgüp ceza hâkimi İsmail Bozkurt	5504	88
27	5561	Akşehir azası Arif Kartın	5561	88
28	5716	Kuşadası hukuk hâkimi Faik Barbarosoğlu		
29	5727	Göynük hâkimi Sami Orhan	5727	88
30	5944	Yalvaç ceza hâkimi Feridun Kırmacı		
31	6063	İstanbul sulh hâkimi Rahime Uge	6063	88
32	6246	Şarkikarağaç hâkimi Abdulfettah İhsan Serim	6246	88
33	6268	İzmir icra muavin hâkimi Enveri Ege	6268	88
34	6293	İstanbul sulh hâkimi Şevket Teoman	6293	88
35	6310	Zonguldak sulh hâkimi Cevdet Özden	6310	88
36	6313	Rize sulh hâkimi İffet Erginer	6313	88
37	6317	Beyşehir hukuk hâkimi Ahmet Cizrelioğlu	6317	88
38	6318	Ankara icra memuru Ferruh Yora	6318	88
39	6319	Ankara hâkimi Kemal Sahir Kurutluoğlu	6319	88
40	6325	Bahçe hâkimi Selâhattin Okuroğlu	6325	88
41	6326	Yalova hâkimi Fikret Onay	6326	88
42	6375	İstanbul icra muavin hâkimi Nail Topuz	6375	88
43	6376	Ankara sulh hâkimi Hatice Sabiha Taşcioğlu	6376	88
44	6423	Geyve hukuk hâkimi Hasan Sılay	6423	88
45	6424	Adapazarı ceza hâkimi Mehmet Şükrü Güneymen	6424	88
46	6430	Sivas sulh hâkimi Cemal Fehmi Bingöllü	6430	88
47	6436	Uşak ceza hâkimi İbrahim Kepecioğlu	6436	88
48	6441	İzmir icra memuru Ahmet Tekce	6441	88
49	6453	Bilecik sulh hâkimi Güner Üçer	6453	88
50	6459	Ankara sulh hâkimi Kâzım Karay	6459	88
51	6462	Menemen hukuk hâkimi Eyüp Sabri Erman	6462	88
52	6464	Dinar ceza hâkimi Hulusi Oskay	6464	88
53	6466	Tavşanlı hâkimi M. Hadi Gürün	6466	88
54	6469	Ermenak ceza hâkimi Kahraman Koç	6469	88
55	6470	Ankara icra memuru İsa Taşdemir	6470	88

S. No.	Sicil No.	Memuriyet ve adı
56	6476	Lapseki hâkimi Naim Ilıcalı
57	6478	Erzurum sulh hâkimi Cemil Tolunay
58	7192	İstanbul icra memuru Osman Cemal Oğuzoğlu.

10. uncu derece hâkimlerin muavinlik sınıfına ait defter

1	1089	Menemen sorgu hâkimi Behçet Akbay
2	2516	Kastamonu sorgu hâkimi Hamdi Kantürk
3	3493	Acıpayam ceza hâkimi Yaşar Suphi Ödemiş.
4	3725	Bursa sorgu hâkimi Ali Rıza Bayazıt
5	5448	Mardin sulh hâkimi Salim Koca oğlu
6	5974	İzmir sulh hâkimi Münür pilavoğlu
7	6289	Boyabat hukuk hâkimi Ekrem Güven
8	6336	Göynük sorgu hâkimi Nazim Akyüz
9	6553	Çal sorgu hâkimi Hüsamettin Alpagut
10	6563	Dinar sorgu hâkimi Reşat Soysal
11	6598	Ankara sulh hâkimi Nurettin Gürsel
12	6604	İzmir sulh hâkimi Naime Öz'evren
13	6624	Mardin hâkim muavini Kâmil Gündes
14	6629	Savur hâkimi Fahri Erenkuş
15	6644	Kangal hâkimi Ziya Davutoğlu
16	6749	Malkara hâkimi Hilmi Soyaslan
17	6881	İsparta sulh hâkimi Advije Özdeniz

11. inci derece sorgu hâkimlerine ait teftir

1	333	Gümüşhane sorgu hâkimi Feridun Öner
2	1484	Ünye sorgu hâkimi Halil Kâmil Özer
3	2830	Çerkeş sorgu hâkimi Kudret Cıvın
4	2890	Kocaeli sorgu hâkimi Hasan Hulusi Trak
5	2961	Kars sorgu hâkimi Hayati Bingöl

S. No.	Sicil No.	Memuriyet ve adı
6	3227	Cizre sorgu hâkimi Muammer Bayal
7	3605	Konya sorgu hâkimi İsmail Hakkı Levend
8	3748	Çeşme sorgu hâkimi Suphi Akın
9	3873	Görece sorgu hâkimi Muharrem Azmi Yamkömeroğlu
10	3878	Karaman Ereğlisi sorgu hâkimi Sabri Oran
11	3945	Tavas sorgu hâkimi Rıza Sembol
12	3963	Eğirdir sorgu hâkim Abdalbaki Saltuk
13	3965	Ödemiş sorgu hâkimi Hakkı Erözkan
14	4339	Andırın sorgu hâkimi Zeki Kaymaz
15	4448	Burhaniye sorgu hâkimi İhsan Tamer
16	4485	Edremit sorgu hâkimi Ragıp Berk
17	4786	Şarkikaraağaç sorgu hâkimi Muhsin Özdener
18	4842	Birecik sorgu hâkimi Rıza Dalabay
19	5001	Sorgun sorgu hâkimi Basri Evrengün
20	5059	Kemaliye sorgu hâkimi Nazmi Kaya
21	5205	Ayvalık sorgu hâkimi Remzi Uğur
22	5304	Silifke sorgu hâkimi Celal Gürgül
23	5611	Uluborlu sorgu hâkimi Mustafa Sami Bayraktaroğlu
24	5613	Urla sorgu hâkimi Şerif Kurtuluş
25	5624	Suşehri sorgu hâkimi Sabri İmer
26	6149	Seyitgazi sorgu hâkimi Selabattin Güven.

MÜDDEIUMUMİLİK SINIFI

5. inci derece müddeiumumilik sınıfına ait defter.

S. No.	Sicil No.	Memuriyet ve adı
1	511	Kırşehir müddeiumumisi Sami Özkaya
2	1775	Ankara müddeiumumisi Cemil Alpay

6. inci derece müddeiumumilik sınıfına ait defter.

1	171	Yozgat müddeiumumisi Abdülnafi Akkerman
2	1422	Kocaeli M. U. si Halil Hamdi
3	1672	Mersin M. U. si Mustafa Enver Ünal
4	4163	Aydın M. U. si Saffet Ağabeyoğlu

7. inci derece müddeiumumilik sınıfına ait defter.

1	1228	Uşak müddeiumumisi Kasım Unal
2	1843	Gürün müddeiumumisi Nezih Eriç
3	3150	Bergama M. U.si Ekrem Günay
4	3329	Nevşehir M. U.si Hilmi Uğur
5	3706	Sinop M. U.si A.Kenan Mutlu
6	5416	Baş M. U. muavini Orhan Nezihi Babaoğlu
7	7132	İzmir müddeiumumi baş muavini Zahit Özbek

8. inci derece müddeiumumilik sınıfına ait defter.

1	336	Elbistan müddeiumumisi Şerif Kırkağaç
2	1677	Çivril M. U.si Mustafa Hilmi Yavuz.
3	3716	İkİşehir M. U.si Şerif Dikbaş

235

S. No.	Sicil No.	Memuriyet ve adı
4	5401	Yenişehir M. U.si Halil Timuçin
5	5436	Akşehir M. U. si Rıdvan Pınar
6	5450	Pazar M. U. si Tahsin Özer
7	5542	Baş M. U. muavini Bahattin Ülkücü
8	5559	Bursa M. U. muavini Ömer Fehmi Doğan
9	5676	Balıkesir M. U. muavini Osman Nail Özkan
10	5756	Konya M. U. muavini Fehmi Tüzman

9. uncu derece müddeiumumilik sınıfına ait defter

1	3511	Kuşadası M. U.si Fevzi Balkır
2	5557	Bursa M.U. muavini Hüseyin Ferit Mentesh
3	5705	Kalecik M.U.si Ferit Beşkardeş
4	5773	Niğde M.U. muavini Süreyya Soysal
5	5993	Uluborlu M. U. si Fahri Bozbey
6	6241	Zonguldak M.U. Zeki Levend
7	6270	Diyarbakır M.U. muavini Kudret Karabay
8	6273	Ermenak M.U.si Avni Ataişık
9	6276	Emet M.U.si Şammas Dura
10	6286	Vize M.U.si Bahattin Aydınol
11	6290	Korkuteli M.U.si Hüseyin Baksi
12	6295	İzmir M.U. muavini Rüştü Üskent
13	6296	Balâ M.U.si Ali Rıza Ünal
14	6306	Bursa M.U. muavini Emin Tatlı
15	6334	Simav M.U.si Hasan Ersöz
16	6377	Ankara M.U. muavini Ramiz Eren
17	6382	Trabzon M.U. muavini Cevdet Sukaz
18	6383	Tosya M.U.si Hasan Nüşet Baran
19	6390	İncesu M. U si Şahabettin Tol
20	6420	Dinar M. U. si Süleyman Sırrı Kalayoglu

S. No.	Sicil No.	Memuriyeti ve adı.
21	6437	Nevşehir M. U. si Zühtü Saka
22	6440	Polatlı M. U. si Mahir Özkorur
23	6445	Köyceğiz M. U. Tevfik Tunçel
24	6447	Uşak M. U. muavini Ali Enver Dayanç
25	6452	Kırşehir M. U. muavini Hamit Önce
26	6457	Giresun M. U. muavini Salih İzzettin Adoran
27	6460	Tirebolu M. U. si Necati Sumer
28	6465	Ödemiş M. U. muavini Muhittin Taylan
29	6463	Ankara M. U. muavini Ömer Lütfü Doğutürk
30	6465	Ankara M. U. muavini Sami Alaçam
31	6467	Muğla M. U. muavini Seyfettin Yaman
32	6468	İzmir M. U. muavini Ömer Celal Varol
33	6471	Develi M. U. si İbrahim Ergüven
34	6474	Erzincan M. U. si İhsan Dizdar
35	6475	Bozüyük M. U. si Sami Tevfik Özgen
36	6480	Bor M. U. si Abdussamet Demiray
37	6481	Ankara M. U. muavini Fahamet Evinç

**10. uncu derece müddeiumumilik
sınıfına ait defter.**

1	3503	Balıkesir M. U. muavini Abdullah Azmi Altan
2	5755	Burhaniye M. U. muavini Hulusi Arıman
3	6233	Kastamonu M. U. muavini Hasan Yazıcı
4	6307	Beyşehir M. U. si Takı Bozbek
5	6371	Ezine M. U. si Arif Sönmez
6	6531	Bilecik M. U. muavini Ahmet Batur
7	6545	Erzurum M. U. muavini Tevfik Tekeli

237

S. No.	Sicil No.	Memuriyet ve adı
8	6565	Babaeski M. U. si Davut Burhanettin Arat
9	6577	İzmir M. U. muavini Sabri Atamaner
10	6627	Birecik M. U. si Kâzım Altan
11	6634	Ankara M. U. muavini İbrahim Tali Parla
12	6693	Bozkır M. U. si Hüseyin Hüsnu Erdem
13	6677	Reyhaniye M. U. si Mustafa Gültekin
14	6847	Yayladağı M. U. si Fevzi Boran
15	6849	Celibereket M. U. muavini Zihni
16	6871	Eaş M. U. muavini Nejat Özoğuz